

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Írtv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre ... 600 Lej
Fél évre ... 300 Lej
Negyed évre ... 150 Lej
Havonta ... 60 Lej

Műveltségi díjazás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej; vasárnap
5 lej. Bucarestiben 50 banival
több.

A miniszter

keresi a magyarsággal az érintkezést, Aradra hozta a pártpolitika, de aradi tartózkodását fel akarja használni arra is, hogy megismerje a magyarság itteni vezetőit, megismerje a magyar népet és megtudja annak baját és panaszát. A miniszter nem hivatja magához a magyar urakat, hogy pár udvarias és obligát frázissal megint elbocsássa, hanem felül autójába és sorra látogatja őket, mindenkinél másiránt érdeklődik, mindenkitől mást kérdez.

Megvalljuk őszintén, nem szoktuk meg ezt az előkelő és közvetlen gesztust és éppen ezért teljes okunk van örülni annak, hogy Vaitoianu Artur közlekedésügyi miniszter, mint a miniszterelnök helyettese eljön közibénk s érdeklődik irántunk. A remény egy kis szikrája lobog fel bennünk, hogy végre-valahára megváltozik az eddigi ellenszenv és bizalmatlanság politikája. Genf üzent a világnak és ez az üzenet eljutott Romániába is. Az üzenet visszhangjaként egy miniszter felkeresi a magyarságot, meghallgatja annak panaszait, feljegyzí jegyzőkönyvébe a hallottakat és Bucarestiben a minisztertanácson beszámol majd, hogy itt a határszálon lakik egy homogén tömeg, a magyar kisebbség, amelyet eddig semmibe sem vettek, de amely görcsösen ragaszkodik ősi kulturájához, vallásához, nyelvéhez és szokásaihoz és amely bele akar illeszkedni az új keretekbe és keresi az igaz utat, amelyen haladnia kell. A miniszter még arról is beszámolhat a minisztertanácson, hogy eddig ezt a magyarságot félreértették.

és minden becsületes törekvésére egykedvű vállvonogatás volt a válasz. És ha már idáig eljutott a miniszter, akkor arról is be kell számolnia, hogy ennek a mostani állapotnak meg kell változnia: a demokrácia, és méltányosság elől nem lehet többé kitérni.

haladéktalanul ki kell nyújtani a magyarság felé a békejobbot.

Hogy miket fog a miniszter hallani az aradi magyar uraktól, azt előre megmondhatjuk: katolikus gimnázium,

magyarul tudó tisztviselők, magyarok megbecsülése,

nyugdíjak rendezése és egyéb ilyenek lesznek a mindig visszatérő refrének. Ezekre a nagy kérdésekre vár feleletet a magyarság a miniszter urtól.

A magyarság utja.

Baross Lajos dr. a magyarság szervezkedéséről. — Gazdasági és kulturális megerősödés, azután jöhet csak a politika. — „Ne tagadjuk meg magunkat!”

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny magyar kisebbségi politikai ankétja széles körökben keltett feltűnést és erős visszhangot. A számottevő és sullyal bíró emberreket sorra megszólaltatjuk és ez uttal dr. Baross Lajosé a szó. A nyilatkozó portréját nem kell szubtilis ecsettel, riktó színekkel megfesteni. Ez a portré komoly, egyszerű, tompa színekkel telt és mégis értékes, érdekes. — Baross Lajos dr. kereskedőember: a híres Andrány-órág egyik főnöke, a nagy Baross Gábor családjából származik. Sokáig banktisztviselősködött, majd ügyvéd volt Budapesten. Szereti, imádja a fáját és ebből nem is csinál titkot. Nem repatriált, itt maradt Aradon, érzi, tudja, hogy az erdélyi magyarságnak szíksége van szellemi vezetőkre és ő is ki akarja venni a maga részét a kötelességteljesítésből, mint annyian mások. Aradon nem visz szerepet, csak a Kölcsey-Egyesületnek, ennek a régi magyar irodalmi tömörülésnek az elnöke és a rideg számok embere időt szakít magának arra is, hogy irodalmat pártoljon... Mindenki a magáét...

Ne tagadjuk meg magunkat...

— Nem vagyok politikus — mondja kissé csodálkozva, amikor elmondom az okokat, miért is szükséges neki most beszélni. — Nem adhatok gyakorlati politikai tanácsokat a Magyar Pártnak, mert hiszen annak nálamnál sokkal különb vezetői vannak. Tehát csak mint „nempolitikus” beszélhetek és ha mégis kíváncsiak a véleményemre, úgy az rövidre összefogva csak ennyi lehet: **Ne tagadjuk meg magunkat, maradjunk meg magyarnak.** Az a tény, hogy az erdélyi magyarság a békeszerződés értelmében új hazát kapott, még nem jelenti azt, hogy kénytelen legyen feladni nemzetiségét. Ez semmiképpen sem jelent irredentizmust, forradalmi törekvést és nem is kerül összeütközésbe a megkívánt loyallizmussal. Férfiisan kell viselnünk az új helyzet következményeit és bele kell illeszkednünk az új keretbe. A naiv optimisták asszimilációja soha nem válhat valóra, ezzel tisztában kell, hogy legyenek a hivatásos politikusok is. **A magát máról-holnapra románnak valló magyar iránt a románság viseltetne a legnagyobb bizalmatlansággal. És ez helyes is.** A népek ma görcsösen ragaszkodnak fajiságuk-

hoz, szokásaikhoz és ősi kulturájukhoz. A különböző nyelvű népek barátsággal és nagyrabecsüléssel lehetnek egymás iránt, de mindegyiknek meg kell maradnia annak, aminek született.

Előbb gazdaságilag megerősödni.

— És az intenzivebb politikai aktivitás?

— Ismétlem, nem vagyok politikus, soha nem is foglalkoztam politikával. Én a magam szemüvegén át nézem az eseményeket és ez a mentalitás azt érteti megvelem, hogy **előbb gazdasági téren kell megerősödnünk.**

— Mit tetszik érteni gazdasági megerősödés alatt, mert ez bizony nagyon tág fogalom.

— Ugy gondolom, hogy a **magyar érettség menjen az ipari és kereskedelmi pályára.** A szó komoly értelmében vett produktív munka nem lehet szegény. Én a vállalatunknál igen sok állást vesztett köztisztviselőt helyeztem el. Nézzünk csak széjjel: a lateiner-pálya valahogy elzáródott előttünk. A közhivatalokba — államszempontról — csak román nemzetiségűek kerülhetnek. Az ügyvéd és orvosi pályán mindenki csak nem helyezkedhetik el. Marad az ipar és kereskedelem. Azokon a vidékeken és városokban, ahol a magyarság van túlsúlyban, a magyarságnak kell törkednie a gazdasági hegemoniára.

Nevelnünk kell egy új generációt.

— Nevelnünk kell egy új generációt, olyant, amely iparilag és kereskedelmileg képzett. Az államalkotó többség majd látni fogja, hogy ez az új generáció mennyire értékes és akkor önmagától dől össze az irántunk táplált bizalmatlanság. Az ipar és a kereskedelem szabad pálya a magyarság előtt, meg kell ragadnia az alkalmat **az érvényesülésre és a gazdasági megerősödéssre.** Másik nagy fontos teendő a **kulturális megerősödés.** Látogatnunk kell a magyar színházat, mert annak fenntartása ma már nem luxus, hanem erkölcsi kötelesség és az áldozatkészség egyik igen szép megnyilvánulása. Támogatnunk kell a magyar sajtót és a magyar kulturegységeket, mert ezek visszhangjai és egyben harcosai is igazságunknak. Ezután jöhet csak a politikai

aktivitás. Taktikai kérdésekről nem nyilatkozhatom, nekem ebben a kérdésben egy a véleményem: a régi közjogi viták ideje elmúlt, új államban élünk, új feladatok előtt állunk, ma nem lehet pártokról beszélni. Egy közös frontba kell tömörölnünk és egy pártnak szabad csak léteznie: a **Magyar Pártnak.**

Ne siránkozzunk!

— Ne siránkozzunk, mert ennek igazán nincs értelme. Nézzünk komolyan szembe az eseményekkel. Én is csak azt mondhatom, amit Barabás Béla: „ne várjunk segítséget másról, csak saját magunktól”. Többet nem mondhatok. Lehet, hogy én mint kereskedőember másképpen látom és érzem a dolgokat, mint a kimondottan politikusok.

Baross Lajos nem látja másképpen a dolgot, mint bárki más, mert ma csak egy felhőgása lehet a magyarságnak: dolgozni, erősödni és — magyarnak maradni. Ezt akarják mások is, ezt akarjuk mi is és ezt akarhatja ő is. Legfeljebb az eszközök lehetnek különbözők, a végeél mindig egy. (k. s.)

Bányák kommercializálása.

A kudzsiri és vajdahunyadi vasbányák részvényjegyzése.

Bucurestiből jelentik: Ma délután a kereskedelemügyi miniszteriumban Constantinescu Tancred kereskedelemügyi miniszter elnökle alatt értekezlet volt, amely a kudzsiri és vajdahunyadi vasbányák és a lónyai köszénbánya kommercializálásának kérdésével foglalkozott. Elhatározták, hogy a minisztertanács elvben kimondja a kommercializálást, aminek a megtörténte után a bizottság kibocsátja a részvényáirási felhívást. A részvényjegyzést mindenkinek rendelkezésre bocsátják. A jegyzés október elsején veszi kezdetét és január 1-ig tart. Ettől az időtől kezdve már mint kommercializált vállalat működik tovább. A lónyai szénbánya ügyében a bizottság nem tudott megegyezésre jutni, mert nem tudták felbecsülni a bánya értékét. Ugy döntöttek, hogy két tagot küldenek a bánya felbecsülésére és később még visszatérnek erre a kérdésre.

— **Munkásforradalom Oroszországban.** Varsóból jelentik: Oroszországból érkezett hírek szerint Petrográdban munkásforradalom tört ki. A kivezényelt vörös katonaság nem akarta fegyverét használni a tömeggel szemben.

Nagyarányu család hamisnak mondott valódi pénzekkel.

Aradi iparosok különös vagyonszerzése. — A rendőrség letartóztatta a bűnösöket.

(Saját tudósítónktól.) Nihetetlen agyafurtsággal végrehajtott csalásokat követett el két aradi borbélymester, akik egy harmadikat, aki szintén borbélymester volt, arra vették rá, hogy büntársukká szolgáljon. A nem mindennapi szélhámoságról a következőket jelent a Közlöny munkatársa: — S. I. és II. M. egy korcsmai beszélgetés közben még szeptember elején azon tanakodtak, hogy miképpen lehetne, ha bűnös uton is vagyonzhoz jutniok. Hosszas megbeszélés után T.-nek nagyszerű ötlete támadt: kivett a zsebéből ezer lejt, átadta S. I.-nek, hogy egy bankhivatalnok ismerőse segítségével cserélje be teljesen új 100 és 20 lejesekre. S. becsérélte a pénzt, nyolc darab teljesen új száz lejest és 10 darab 20 lejest kapott az 1000 lejesért. Átadta a pénzt T.-nek, aki ezután előállt tervével.

Vagyons emberekkel kell összeköttetésbe lépniök. — mondotta — akiknek a vagyonzukon kívül fő-kellékük az, hogy naivak és könnyen hívők legyenek. El kell velük hitetni, hogy ezek a pénzek hamisítottak és hogy S. lakásán pénzgyártó gépek vannak felállítva, amelyek segítségével kitűnő utánzatu 100 és 20 lejeseket lehet gyártani. Tervükbe beleavatták R. V. borbélyt is, csak azt nem mondták meg neki, hogy a pénz tulajdonképpen nem is hamisított. R. kötelessége az lett, hogy az általa hamisnak tartott pénzekre nagyobb összegű előlegeket vegyen fel ismerőseitől, akiknek meg kellett ígérnie, hogy a felvett pénz ellenében háromszor annyit kapnak vissza. Így léptek érintkezésbe

özvegy Szalai Jánosnéval, akitől 22 ezer lejt és Virág Ernő aradi cipésszel, akitől 10 ezer lejt sikerült is kicsalniok. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a szélhámos társaságnak még egy harmadik áldozata is van, azonban ezt a csaló borbélyok tagadják.

Érdekes körülmények között jutott tudomására az aradi államrendőrségnek a nagyszabású család. Szalai János pincér, özvegy Szalai Jánosné fia, egy Banatului (Asztalos Sándor-uccal) korcsmát akart megvásárolni és ezért elment a korcsmába, hogy ott szétnézzen. Különös véletlen, hogy a korcsmában tartózkodott S. I. borbélymester meglehetősen illuminált állapotban. Amikor meghallotta, hogy Szalai meg akarja a korcsmát venni, odaszólt neki:

— Nem tudja megvenni ezt a vendéglőt, mert az édesanyja ideadta nekem minden pénzt.

Szalai meglepődött és kérdőre vonta S.-t, aki részeg állapotban elárulta, hogy hamis pénzeket gyártanak és az anyja ezért adott át neki 22 ezer lejt. Szalai János karonfogta a részeg embert és egy rendőr segítségével bevitte a Marasesti (Kossuth-uccal) rendőrségre. A borbélymester Jancu Traian, a bűnügyi osztály főnöke elé került, de akkor már józan volt és semmit sem akart tudni a hamis bankjegyekről. Jancu Traian Sava Mihály detektív kíséretében elment S. lakására, mert az ittás borbély Szalainak azt állította, hogy nála vannak a pénzgyártó gépek. A lakáson házkutatást tartottak, azonban semmiféle gépeket nem találtak. Ezután özvegy Szalai Jánosné keresztek

fel, aki rövid habozás után bevallotta, hogy megjelent lakásán S. 100 és 20 lejeseket mutatott fel és azt mondta, hogyha akármilyen összeget ad neki, néhány nap múlva háromszor annyit ad neki vissza a jól sikerült bankjegyekből. Özvegy Szalainé azt vallotta, hogy tudomása szerint T.-vel és R.-rel együtt gyártja S. a hamis bankjegyeket. A rendőrség ezután T. és R. lakásán tartott házkutatást, de a hamispénzt gyártó gépeknek sehol semmi nyoma nem volt. De már elév adat jutott a rendőrség birtokába arra vonatkozólag, hogy a három szélhámos borbélymestert letartóztassa. A letartóztatottak eleinte mindent tagadtak, később azonban beismerték, hogy özvegy Szalai Jánosné-tól 22.000 lejt és Virág Ernő-től 10 ezer lejt vettek fel azzal az ígérettel, hogy háromszor annyit értékű hamis bankjegyet adnak azért.

A rendőrségi nyomozás napokon keresztül folyt, mert a három ember folyton változtatta vallomását, hol tagadott hol beismert, sőt a megkárosított özvegy Szalainé is a büntetéstől való félelmében visszavonta előbbi vallomását. De a nyomozásnak sikerült kiderítenie, hogy a csaló borbélyok melyik vendéglőben tartottak összejöveteleket és kik voltak fültanúi a megbeszéléseknek. A rendőrségre tanuként megidézték Kovács Gyulát, Bartos Juliát és Mayer Józsefet, akik terhelőleg vallottak a borbélymesterek ellen. Mikor ezek látták, hogy a tagadással már nem sokat segíthetnek magukon, mindent beismertek és elmondották, hogy egész biztosan remélték, hogy szélhámoságuk sohasem fog nyilvánosságra kerülni, mert azt hitték, hogy a megkárosítottak a büntetéstől való félelmükben nem mernek ellenük jelentést tenni. A letartóz-

tott borbélymestereket ma délután átkísérték az egészség fogházába.

Homoszexuális botrány az osztrák fővárosban.

Férfi masseuse-ök ügyében szenzációs zárt tárgyalásra készül a bécsi esküdtbíróóság.

(Bécs, szeptember 20.) A bécsi államügyészség szenzációs bűnpert készít elő tárgyalásra a Közlöny bécsi szerkesztőségének értesülés szerint. Az ügyet az esküdtbíróóság zárt tárgyaláson fogja tárgyalni. Ugynevezett férfimasseuse-ök és „pácienseik” kerülnek a vádlottak padjára. Az orvosi tudomány eddig férfi masseur-öket és női masseuse-öket különböztet meg. A férfi masseur-ök tulajdonképpen nem annyira döngönyözéssel, mint homoszexuális üzelmek kiélégítésével foglalkoztak. Innen sajátos neveik. A rendőrség, azonban leleplezte őket és velük együtt a vádlottak padjára kerülnek pácienseik is, akik között több, a bécsi társaságokban előkelő szerepet játszó bankár és kereskedő van. Sem a rendőrség, sem az ügyészség eddig nem adott ki jelentést a kényes ügyről és a vád alá helyezett nevéit sem közölték a nyilvánossággal. Az ügy tárgyalásakor a bíróság zárt tárgyalást fog elrendelni és csak ezután fogják az elítélt vádlottak nevét nyilvánosságra hozni.

— Felhívás. Arad város és vármegye területén tartózkodó tartalékos tisztek felkértemek, hogy e hó 25.-től október hó 5.-ig terjedő időközben, nyilvántartásuk összeírása végett, az aradi térparancsnokságnál (Piata M. Viteazul No. 3.) jelentkezzenek. Comandantul Pietii Arad. Major: Păunescu.

TARCA

Rhol Prága táncol...

Vasárnap délutáni mulatság a cseh főváros periferiáján. — Rhol „halovány sör, nem piros bor járja.”

(Prága, szeptember 21.) Mit adna az „aranyos Prága”, ha csak egy fiók-boulevardja is lenne! Ebben a városban, amely még ma is magán viseli a háromszáz éves osztrák tartományi székhely provincializmusát, valami ártatlan, bár kissé snobszerű lokálpatriotizmus dühöng, amelyet a történelmi múlt, a nagyszerű építészeti műemlékek és — least buth not last — a tagadhatatlanul sikeres jelen nem tudnak kiegyenlíteni. Csehország történelmi adottságokon alapuló decentralizáltsága okozza, hogy Prága még ma sem központja a fiatal köztársaságnak, a hamarjában megszerkesztett cseh-szlovák lélek mellett nagyobb és fontosabb szerepet játszik a sajátos prágai lélek, amely vallási háborúk, vércsözések és örökös konspirációk közepette is megőrizte a maga vénkisasszonyos melankóliáját.

Prága tehát még ma is kisváros, ahol — különösen a periferiá-

kon — az emberek kiülnek a padkára s a mult század derűjével beszélgetnek a sör árának várható emelkedéséről, ami itt politikai és gazdasági jelentőségében nem is olyan lebecsülendő dolog! A nagyszerű prágai parkok környékén — különösen a Baumgarten felé — sok ódon prágai fogadó áll, ahol „halovány sör, nem piros bor járja” s ahol a mindkét nembeli ifjuság boldog derűvel hódol az élet sajnos, egyre kevesbedő élvezeteinek. Különösen híres a Pramen-(Forrás)-hoz címzett fogadó, ahol a kis cseh lányok vasárnaponként nemzeti viseletben jelennek meg, de minden nemzeti elfoglaltság nélkül táncolnak magyar és német diákokkal, katonákkal és egyéb megbízhatatlan elemekkel.

Belépünk a tágas udvarba, ahol valamelyik ipartestület zene kara mennydörgi a Tutankámen-simmyt. (Prágában mindenki zenész.) Az egyik asztalnál hallatlan arányú, nálunk ismeretlen úrmértékekben áll az árpáló isteni nedűje. Két zsiszkovi „pepik” (jassz) fehérbetétes lakkcipőben, de begombolt kabátban — az inghiányát elleplezendő — vitatkozik a cseh nyelv egyik kevéssé érthető idiomájában szerelemről, politikáról, munkanélküliségről és

az emberiség egyéb centrális problémáiról. A vita elmélyül, mert az egyik dühösen ugrik fel és fenyegetően nyul az üres söröskorsóhoz: „Hogy neked a Mánya azt mondta...?? Herrgott, szakarl!” Azonban nem történik semmi; Pilsen hús nektárja inkább csillapítja, mint izgítja az idegeket. A jassz visszaül az asztalhoz s józan érvekkel igyekszik meggyőzni barátját igazáról.

Közben megkezdődik a tánc. Az ifjuság hibátlan grandezzaival lejt a shimmyt, bluesst, jávát, fox-trottot, no meg a legujabb tancot, a syncopationt, amelyet itt a külvárosban láttam először. A keringő, amely Prága város nemzeti tánca, néhány elemedettebb párt is táncra csalogat, akik aztán a több liter sör okozta elérékenyülléssel fogják egymás terjedelmes derekát. Az ifjuság tisztelettel nézi az öreg veteránokat, akik több méltósággal, mint könnyedséggel táncolnak. Az egyik sarokban egy jóképű morva parasztfiú ujjai bizonytalanlankodnak egy smichovi kislány dereka körül — de Prága érzelmes bonhomija néhány a nyilvánosság előtt elcsattant csókon sem botránkozik meg. A rendőrség viszont annál szigorubb; az ilyen szeméremsertő cselekedet

büntetési taxája 10 korona, amelyről a tettenkapott delikvens azonnal nyugtát is kap...

Az asztalon pedig szüntelen kereng a bujdosó korszó. A zene fáradhatatlanul és jobb ügyhöz méltó buzgalommal játszik tovább — a párok fáradhatatlanul táncolnak. A vendéglős a hölgyeknek apró stanciklikben cukrot osztogat. A hangulat emelkedett: minden asztal a maga nótáját énekel; hamisan ugyan, de szláv szívósággal. Az egyik asztalnál a legmagánosabb sarokban három katona buslakodik. Magyarok, a prágai helyőrségben szolgálnak már második esztendeje. Nem tudnak belemegedni a prágai csárda hangulatába, nem tüzelik őket a sör s a lányok dereka ugyan az ő számukra is elérhető, de még a szerelem nagy nemzetköziségét is szóval kell kísérni, ez a szó pedig ismeretlen előttük.

Alkonyodik. A Baumgarten bokrai sokat jelentően zizegnek. A három magyar katona föláll és elkecseregetten fizet. A zene is abbahagyja a hangoskodást s a jasszok az éjszakai működés területére lépnek. A prágai fogadó bezárja kapuját. Hej, ha az a csárda a Tisza partján volna...

(G—n.)

Tomulescu képviselő nyilatkozik

Az aradi nagygyűlés. — Vaitoianu látogatásai — Hol a kisebbségek helye? — A kormány pénzügyi és kereskedelmi politikája.

(Saját tudósítónktól.) Tomulescu Krisztián, a radnai kerület liberális párti képviselője. Sokat szerezte el, befolyásos ember, ezenkívül ügyvéd Bucurestiben és exponált híve Bratianunak. Gyakran van Aradon és irtunk már róla jó tékony adományával kapcsolatban. Tomulescu képviselő most ismét Aradon tartózkodik. Eljött a liberális párt gyűlésére. Megragadtuk az alkalmat és kérdést intéztünk hozzá, hogy ő, a liberális párt egyik támasza milyen szemszögből nézi céljainkat. Tomulescu Krisztián beszélt és mi itt adjuk álláspontját, ami lehet, hogy nem a mi kedvünk szerint való, de hogy őszinte és jószándéku, az kétségtelen.

— **Képviselő ur, mit tulajdonít a liberális párt holnapi gyűlésének? Ezt azért kérdezem, mert Arad tudvalevőleg magyar centrum. Ez a gyűlés talán demonstratív jellegű?**

— Önök tévednek — mondja finom mosollyal. — Ez csak az aradi és aradmegyei liberális szervezetek gyűlése, tehát semmiféle országos jellege nincsen. Szervezeteinket szélesebbre akarjuk kibővíteni és ezt célozza a vasárnapi gyűlés is. Még az a tény, hogy Vaitoianu miniszter, mint a miniszterelnök helyettese eljött a gyűlésre sem jelent országos jellegűt, mert a miniszter tudvalevőleg a körösvidéki szervezkedés irányítója. Ezenkívül meg akarja hallgatni a paraszokat, tehát kapóra jön a gyűlés.

— **Ha már itt tartunk, mondaná valamit képviselő ur arról, hogy minek tulajdonítsunk Vaitoianu miniszter urnak a kisebbségek iránti érdeklődését? Talán Geni? Vagy az idők szele?**

— Itt is tévednek. El akarjuk oszlatni azt a rágalmat, a mit ellenségeink terjesztenek rólunk, hogy a liberális párt ellensége lenne a kisebbségeknek. A kisebbségek rövidesen meggyőződnek majd arról, hogy egyetlen barátjuk van csak és ez a liberális párt, amely most uralmon van. Meglátja, rövidesen eljön az az idő, amikor a romániai kisebbségek mind a mi táborunkban lesznek, erre leg hamarabb a kisebbségek fognak ráeszmélni. Vaitoianu miniszter közvetlenül és személyesen akar tárgyalni a kisebbségek reprezentánsaival, ezzel is tanujelét akarjuk adni annak, hogy a magyarság sorsa a szívünkön fekszik.

— **Ez nagyon szépen hangzik, de a kormány eddigi magatartásából és főleg Angheliescu miniszter iskolatörvényéből az ellenkezőjét láttuk.**

— Tisztázzuk már egyszer ezt a kérdést is. Románia demokratikus állam, egész állami berendezkedése a demokrácián alapul. Ezt láthatják minden té-

ren. Az igazságot egyformán mérik mindenkinek. Angheliescu miniszter iskolatörvénye, lehet, hogy pillanatnyilag kedvezőtlen a kisebbségeknek nézve, de önk maguk fogják látni később annak áldásait. Az iskolatörvény célja és szelleme nem az, amit Önök hisznek, mert minden meg szigorítása mellett sem akar különbséget tenni az oktatás terén állampolgár és állampolgár között. Csak utalni kívánok Francia és Olaszországra, ahol egyáltalán nincsenek felekezeti iskolák, de azért ezekben az országokban az állami iskolákban tanítják a kisebbségek nyelvét. A tudás végeredményben mégis a főcél, a nyelv itt nem lehet a gemonia kérdése. Mi tiszteletben akarjuk tartani a kisebbségek nyelvét, de szigorúan ragaszkodunk az állam nyelvéhez is. Ez érthető. Ez nem rosszindulat, ez elsősorban fontos állami érdek.

Tomulescu képviselő igyekszik azután a beszélgetést másra fordítani. Beszél a román konszolidá-

cióról és arról, hogy a liberális kormány pénzügyi politikája helyes és észszerű. A kommercializációs és bányatörvénynek kimondottan az a célja, hogy a belföldi tőke centralizálásával és a külföldi tőke bevonásával az ország jelenlegi helyzetén javítson. A gazdasági politika egy szóban sűrűsíthető össze: fokozni a termelést. A pénzügyi politika ez: március elsejéig az ország 2 milliárd 720 millió belföldi adósságát okvetlenül ki fogja fizetni és a külföldi adósságokat is állandóan törlesztik. A pénzügyi helyzet jó, csak semmi kishitőség, lassankint mégis megszilárdul a lej és konzolidálódik az ország.

A beszélgetés befejeződik. Tomulescu Krisztián azonban még visszatart az ajtónál és mély baszus hangján mondja:

— A liberális párt és kormány nem a demagógián épült fel és nem törekszik osztályuralomra. Nem akar ellenségeskedést támasztani a különféle nemzetiségek között. Mi a megértést keressük és mindenki boldogságára törekszünk.

Elhisszük, de azért mégis kissé szkeptikusok vagyunk és várjuk azt a nagy gesztust, amelyből kitűnik Tomulescu igazsága és amely visszahozná a mi hitünket...

Elindult egy nagy tehetség a diadal felé.

Aradmegyei kőtörő-fiuból feltűnő talentumu szobrász. A moneasai parasztházikó hirneves lakója. — Diadalut a halmágyi hegyekből Münchenbe, Rómába.

(Saját tudósítónktól.) Groza György... Egy 26 éves román ifjunak a neve ez a név. Moneasa község egy kis házikójában találtunk rá. A községet átszelő patak mellett orgonabokroktól körülvéve áll egy kis márványtáblával ellátott ház, Groza György, a nagy jövő minden reményét magában hordozó szobrászszeni szülőháza, otthona. A márványtáblán aranybetűvel áll 1911. No. 28. A ház építésének évszáma és községi sorszáma. Az udvaron a megszokott s egy paraszt háznál elmaradhatatlan gazdasági berendezések között agyag láda, gipsz modellek, benn a konyhában és a földes, alacsony, gerendás, kicsi ablakos szobában a falakon művészi összevisszaságban festmények, az asztalon, a fiókos szekrényen gipsz szobrok plakettek, mindenfelé a legkisebb féro helyen is a tanulmányfüzetek, rajzok, kompozíciók tömege, egy kis könyvtár a világ nagy jainak munkáiból. Minden oly lehetetlenül nagyszerű, a millió oly nem mindennapi, hogy az embert áhítat fogja el, amint belép ebbe a kis templomba, oly tiszta és oly művészi minden, hogy ezt kell éreznie a belépőnek s a csodálkozás hangja rebben el ajkáról annak, aki megérti mit rejteget ez a kis parasztház, minő karrier indul el innen a patak partjáról a nagyvilág felé.

Egyszerű kőfaragó munkás volt Groza György a moneasai márványbányában apja mellett. S bár már nyolc éves korában lefestette a templomot s udvarát, környezetéből senki sem vette észre, hogy többre hivatott a gyerek, mint a kőfaragásra. Magára hagyta, senki által észre nem véve faragta a durva követ s csak a maga gyönyörűségére vitt bele munkájába egyéni szépséget. Katonának vitték. Az olasz frontra került. Édes anyja, aki már egyik fiát a háboruban elvesztette, bár nem tudott magyarul, a katolikus templomba járt minden nap — a román templomban nem volt csak vasárnap istentisztelet — a magyar asszonyoktól eltanult miatyánk és üdvözléggel áhítatosan imádkozott Szent Antalhoz s kérte, hogy fia, az ő Gyuricája, megkapja a neki küldött csomagokat s szerencsésen térjen haza a háborúból az ő anyai szívére. S bár a századnál senki meg nem kapta a hazulról küldöttet, Groza György minden héten rendben megkapta az elemősiát. Haza is került s újból munkába állott. A mit munkája közben zsenialitásból elérte, felkelbette a munkákat vezető mérnök figyelmét. Pajja segítségével kiemelték a munkássorból, iskolába küldték s a fiu hihetetlen szorgalommal fekiadt neki a tanulásnak. Az eredmény három év alatt az elemi és hat kö-

zépiskola elvégzése volt. A moneasai román és katolikus pap szinte egymással versenyeztek a fiu oktatásában, aki előtt csakhamar megnyitak a tudás kapui s vasszorgalommal sietett pótolni mindazt, amit a környezet, a viszonyai amiben élt, amiből kikerült, nem nyújthattak neki. Lelkes pártfogója lett Oltean tábornok és neje. Nagyvárados és Brassóban a tanulása mellett festett képeiből rendezett kiállításairól minden képe vevőre talált s ezzel megnyerte az anyagi tehetséget ahhoz, hogy Nagybánán szerzett alapismeretei után Rómában, Münchenben folytassa művészi fejlődéséhez megkívánt tanulmányait.

És ma az egyszerű paraszti sorból kikerült fiu a legválasztékosabb uri modorban beszélget munkáiról, terveiről, tanulmányairól s hamisítatlan szerénységgel hárit el magától minden elismerést és dicséretet. Értelmes szeméből, arcának vonásaiból sugárzik a művészi láz s hábár képei, rajz tanulmányai nagyértékűek, igazi művészi képességét szobrászmunkáiban látom.

Bámulatos gyorsasággal formálódik keze alatt az agyag modelljének formáihoz, kifejezéséhez. Alig pár órai munka után áll előttünk Szabolcska Mihály remek plakettje, apjának, anyjának, Koleszár Béla esperesplébánosnak, első tanárjának büsztéje, a Tömöry-gyerekek, Tamásdan román pap leányának, Miclea dr. nak plakettje, Lakatos Aladárné márványba faragandó büsztéje stb. Mindegyik munkán ott az élet, valamennyi beszél, biztat, ígér egy szép művészi jövőt. Románia, hisszük, nagyon büszke lesz még erre a fiára, akit mi mutatunk be e sorokban Arad közönségének. Hogy mily fokára jutott el a gondolkodásnak a nemrég még tanulatlan, munkássorban dolgozó Groza György, bizonyítják a következő szavai, amit egy látogatójának ama figyelmeztetésére, hogy a kezdő sikerek ne szédiasék el, adott válaszul:

— Nagyságos Asszonyom, utamra azzal a tudattal indulok el, hogy mennél többet fogok tanulni és tudni, annál jobban és mélyebben kell lehajtanom a fejemet...

SPORT

O Aradi evezősök győzelme. A Szegeden tartott nemzetközi regattaversenyre a „Maros” Hehs Béla, Hady Antal, Hehs Ákos, Marik Kálmán v. e. és Grób Jenő kormányosból álló csapatát nevezte be, amely két számban indult. A palánkos négyesben, ahol őt startoló hajó között mindvégig izgalmas és erős küzdelem után egy méter távolságra a Váci regatta-egylettel szemben helyezést ért el, a race négyesben pedig roverben első lett.

O Válogatott mérkőzés Aradon. Szeptember 21.-én, vasárnap délután fél 5 órakor a Gloria-pályán találkozott harmadszor a zsilvölgyi váloga-

Igmándi kúrák otthon Reggelenként félpohár SCHMIDTHAUER-féle Igmándi keserűviz, melegítve éhgyomorral, mint ivókúra bármely évszakban kiváló eredménnyel használható ezekre kedés és ennek következményei ellen u. m.: étvágy és emésztéshiány, telfuvadás, sárgaság, máj és lépdeganat, aranyér, elkövéredés, agyvérzés, vérbőség stb. Sok esetben elegendő már néhány evőkánállal is. Kapható minden jobb gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben. Az Igmándi nem tövesztendő össze másfajta keserűvizekkel. 4834-IV

tott. Arad legjobb tizenegyével. Arad mindkétszer vereséget szenvedett a most alkalma lesz Aradnak revansot venni. Előzőleg fél 3 órakor ifjúsági válogatottak.

O Az Aradi Munkás Testdőlő Egyesület e hó 21-én, vasárnap tartja házi birkozóversenyét a Lyceum tornatermében. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 20, 10 és 5 lej.

Szól a jazz, perdül a tánc...

A közelgő őszben felelevenedett a barélet. —
Hogy fest az éjszaka a korai zárórás világban.

(Saját tudósítónktól.) A rossz közgazdasági viszonyokat már sokszor megénekeltek, essék most szó azokról a szerencsés boldogokról, akik ebben az olyan szomorú közgazdasági életben mégis mulatozhatnak és élvezhetik az életet a szigorított záróra szűk határain belül. A mulatozás fokmérője a bár, vagy a bárral elegyes kabaré, jelen esetben a Központi, másnéven Centrál. Itt csak féltizenegykor kezdődik az élet és aki kíváncsi az élet kezdetére, szépen leül egy asztalhoz, rendel egy üveg Palugyayt, ha pezsgőt nem, hát bort és várja a művészeket és művésznőket, várja a pezsgő életet, a mondait és végül a főurat, aki jön, lát, győz és besepri a pénzeszkét, ami minden esetben több, mint amennyit a vendég ur gondol.

A Központinak most, hogy egymondjuk, egészen becsületes helysége van. A falakról eltűntek a tavalyi expresszionista festmények, szolid girlandok ölelkeznek egymással és a tavalyi likőrös üvegekből nagy fantáziával fabrikált csillárok sem rontják a színet. Lehet mondani azt is, hogy a Központi

fehér, akár egy leányszoba és a leányok sem hiányoznak belőle, sőt... alig issza meg a vendég ur az első pohár italt, már az asztalhoz lép a bár népszerű igazgatója, a kedves és figyelmes Soltész Max. Régi ismerőse a mulató Aradnak. Tavaly egész télen itt volt közöttünk és veszedelmes rivalisa volt a „Nagy Teddynek”. Drága, bájos, művészember, háta mögött egész Európa, beszél minden nyelvet, táncos, akrobata, komponista, művész és bárigazgató. Róla még később.

Lassankint megtelik az egész terem és a történeti hűség kedvéért meg kell jegyezni, hogy pezsgő, tekintettel a havi négy százalékos kamatra, kevés folyik, butéllias bor és feketé annál több. Bratianu pénzügyminiszter szigorú deflációs politikája itt is érezteti hatá-

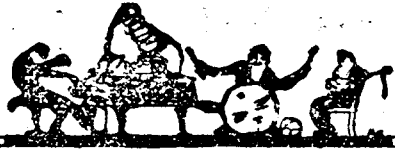
sát. A műsort Farkas Anna nevű művész nő nyitja meg, aki eltáncolja az obligát „dans fantastique”, miközben fess lábszárait kellen érvényesíti. A lábszárok molettek, Farkas művész nő folyton kacag, temperamentumtúlteng és kecsesen meghajol. A mellettem levő asztalnál egy ur csendesen megszólal:

— Egészen gusztá nő. Kár, hogy egy kicsit erős.

A gusztá, de kicsit erős után kevésbé erős, de igen szép lábu hölgy pieretkedik a régi recept szerint. Néha bubifurúrája az égnek áll. Egyébként ő a bár kiskaliberű démona, de szívesen szóba áll a vendég urakkal. Nagyon közlékeny nő. Két tudóvészés kinézésű ur kritikáját idellesszem:

— Nekem az orvos direkt ilyen nőket rendelt.

A széplábu orvososság visszavonul... Pár percig csend, a vendégek gyülekeznek, a pincérek kezdenek zajtalankodni, megperdül a dob, XXXIX. Rácz, a

József andalítóan muzsikál és terepszemléit tart a vendégek felett, szimatolva, hol pukkan el az első pezsgődugó. Most egy új star kelti fel a figyelmet: a Zay Hédi. Nem csinál nagy zajt, csak táncol és karcsu termete konkurrenciát akar támasztani hajlékonyságá tekintetében Nubia párdúccával, azzal a különbséggel, hogy nem szül gyáva nyulat. Tavaly még az aradi színház kórusában volt, de most sincs rossz karban. Közben elszenevünk még egy kis klasszikus dans-ot is, majd jön a nagy szám: Max és Elza eltáncolják saját kreációjukat: a haláltáncot. Ez igazán művészi teljesít-

mény, gyönyörű pár, pompásan táncolnak, az összélegzetek viszafojtódnak, a pincérek olyan csendesek, hogy hozzájuk képest a sir fecsegő gramofon. Vége a táncnak, örült taps, hajlongás, a jókedv a tetőfoktól alig

egy arasznyi távolságra van csak, a jazz-band rémületeseket szól, XXXIX. Rácz, a József cfrázza, ihaj-csuha, sohasem halunk meg ebben a pénzeszkös, korai zárórás világban. Utolsó szám az 5 Udalaya 5. A két Udalaya-hölgy és a három Elizaroff-ur, részben lengyelek, részben oroszok. Pompás orosz táncokat táncolnak csapongó jókedvvel, eredeti zenével, dobbal, balalajkával, kurjongatással, festői ruhákkal és tányérozással. A közönség szereti őket, ők is a közönséget, a viszony sokkal barátságosabb közöttük, mint Németország és Franciaország között.

Vége a műsornak, következnek a mondain-parkettánc. Mindenki táncolhat, még az is, aki nem tud. Nem baj. A művésznők kedvesek, hogy úgy mondjam, aranyosak és egy-egy démoni pillantásért nem mennek a szomszédba. Lehet mondani, hogy tizenkettőtől háromnegyed egyig tart a fesztelen jókedv és hangulat. Háromnegyedkor jön a főur, gyorsan számol és sohasem téved, bezsebell a pénzt és mint a méhecske szálldos asztalról-asztalra. Egy órakor vége a zenének és hazamennek a legények

(kár.)

MOZI

xx Az aradi Uránia mozgószínházban ma, vasárnap utoljára látható a Harold Lloyd „Ó” kacagó műsor. 5 egyfelvonásos Harold Lloyd „Ó” film kerül vetítésre, melyek telítve vannak jóízű humorral, melylyel az egész előadás alatt derűlt-ségekben tartja hálás közönségét az utolérhetetlen filmkomikus. — „Ó” Harold Lloyd. Ma, vasárnap előadások fél 5, 6, 7 és fél és 9 órakor. Hétfőn először vetíti az Uránia Mary Pickford-dal a főszerepben „Pipsi, a kis szivararúslány” modern életképet.

xx Ma, vasárnap van a szenzációs Griffith-bemutató az aradi Apollóban. Lotty Blair Parcker novellája nyomán D. W. Griffith mesteri rendtészében készült az „Ut a boldogság felé” (Orkán szárnyán) című filmre-mek, amely a legtökéletesebb és legszebb filmatrakció. A budapesti mozgószínházaknak hónapokig állandó műsora volt ez a filmsláger, amely iránt már eddig is nagy érdeklődést tanúsított az aradi közönség

ugyannyira, hogy már az első részt is hat napig tartja egyfolytában műsoron az Apolló mozgószínház igazgatósága. A szenzációs film két részből áll és 11 felvonásra terjed. Az I. részt vasárnaptól péntekig vetíti az Apolló. Jegyek elővételben válthatók mindkét részhez az Apolló elővételi pénztáránál.

Haty Adolf meghalt.

Volt aradi járásbíró elhunyt.

(Saját tudósítónktól.) Gyászjelentés érkezett ma hozzánk: Haty Adolf a ceglédi királyi járásbíró-ság elnöke e hó 10-én hosszú betegség után elhunyt. A haláleset híre Aradon nemcsak volt pályatársai, de a város társadalma körében is igaz, mélységes részvétet kelt, mert Haty Adolfot, a néhány évvel ezelőtt még aradi járásbíró-t mindenki ismerte, becsülte, szerette. Néhány esztendeje került el Aradról Haty Adolf, aki az imperiumváltás idején lemondott járásbírói tisztéről, s odahagyta az igazság csarnokát, amelynek szolgálatában hosszú időket töltött el. A volt járásbíró lemondása után érdekes vállalkozásba fogott: cipészműhelyt nyitott. Nem sokkal később Ceglédre neveztek ki Haty Adolfot, aki ekkor végleg elköltözött Aradról, de felesége még jó ideig folytatta férje vállalkozását, végül azonban a feleség és a gyermekek is távoztak Aradról. A megdöbbentő, őszinte részvétet keltő halálesetről a gyászjelentés így számol be: Özv. kisoroszi és chéffi Haty Adolf Sándorné szül. zelenei Boros Janka és gyermekei: Janka, Boriska és Sándor úgy a maguk, valamint az egész rokonság nevében mélységes fájdalommal tudatják, hogy szeretett és felejt-hetetlen férje, illetőleg apjuk: kisoroszi és chéffi Haty Adolf Sándor a ceglédi kir. járásbíró-ság elnöke életének 56-ik, boldog házasságának 22-ik évében folyó évi szeptember hó 10-én délután fél 5 órakor hosszú betegség után csendesen elhunyt. Nyugodjék békében! Özv. zelenei Boros Vidané anyósa. Dr. Zimányi Endre és neje Boros Dóra. Dorogly Lajos és neje Boros Malvin, Boros Vida és neje Boda Blanka, Hoffmann Viktor és neje Boros Zelma sógorai és sógorői. kisoroszi és chéffi Heti Kálmán és családja, kisoroszi és chéffi Haty Sarolta testvérei.

Gyári áruk.

Őszi és téli divatujdonságaink megérkeztek:

az

„Au Printemps de Bucarest”

női divatáruháza Aradon, a Minorita-templommal szemben.

Vásznakban gyári lerakat. :-: Butor szövetek, Goblenek, Moarek és minden méretű szőnyegek gazdag választékban.

Gyári áruk.

Gyári áruk.

Vaitoianu miniszter meglátogatja az aradi kisebbségi vezetöket.

Nagy előkészületek a vasárnapi politikai ünnepekre. — A miniszterek nagy része hétfőn jön Aradra. — Berthelot tábornok is részt vesz a nadabi iskolaszentelesen.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi liberális-párt nagy előkészületeket tesz, hogy a vasárnapi nagyarányú liberális-párti népgyűlést minél impozánsabbá tegye. Különös érdekessége lesz a gyűlésnek, hogy azon megjelenik Vaitoianu Artur közlekedésügyi miniszter is, a miniszterelnök helyettese, aki a gyűlésen nagy beszédet mond és aki aradi tartózkodását arra is felhasználja, hogy érintkezést keresen a kisebbségek vezetőivel.

A programot már összeállították, amely a következő: Reggel kilenc órakor autón érkezik Vaitoianu miniszter, aki megérkezése után mindjárt a prefekturára hajt. Itt innépélyes fogadtatás nem lesz. Dél előtt tíztől tizenkettőig a Fehér Kereszt nagytermében folyik le a népgyűlés, amelyen több felszólalás lesz. A nagy beszédet a miniszter mondja, aki ez uttal isméteti a liberális párt szervezkedésének feladatait és vázolja az ország bel és külpolitikai helyzetét. Dél fél egytől fél kettőig a miniszter fogadja a különböző küldöttségeket a prefekturán. Ez alkalommal több társadalmi, kulturális, gazdasági és kereskedelmi egyesület járul a miniszter elé panaszával. Fél kettőtől délután háromig nagy ebéd a Központi-éttermében, amelyen hat-száz meghívott személy vesz részt. A délután a miniszter arra használja, hogy megismerkedjék az aradi kisebbségek vezetőivel és ez alkalommal több ismert és előkelő magyar urat látogat meg. A meglátogatandók névsorát ugyan illetékes helyen megállapították, de végeredményében maga a miniszter fogja megjelölni azokat a kisebbségi vezetőket, akikkel a személyes érintkezést keresni illetve felvenni kívánja Vaitoianu miniszter.

Hétfőn reggel több miniszter érkezik Aradra, akiket az állomásán innépélyesen fogadnak. Reggel hét órakor fut be a Temesvár felől érkező különvonat, amelylyel megérkeznek Constantinescu földművelésügyi miniszter, Lepadatu szépművészeti miniszter, Angheliescu közoktatásügyi miniszter, Cipoianu tárcanélküli miniszter és velük együtt jön Berthelot francia tábornok is. Az előkelő vendégeket Gheorgescu prefektus és az Aradon időző Vaitoianu miniszter fogadják. Fél nyolctól kilen cig reggeli a vasuti étteremben, majd kilenc órakor a vendégek ki mennek Nadabra, ahol iskolaszentelesen lesz, amelyet nagyszabású népi ünnepekkel kapcsolnak egybe.

Innen este érkeznek be Aradra, ahonnan Lepadatu, Constantinescu, Cipoianu miniszterek azonnal tovább utaznak Bucurestibe, míg Vaitoianu és Angheliescu miniszterek még szerdáig maradnak Aradmegyében és megtekintenek több épülő iskolát.

Berthelot tábornok innépélyes fogadtatásával kapcsolatosan az alábbi felhívásokat közöljük: Felhívjuk az összes aradi cserkészeket, hogy e hó 21-én vasárnap d. e. 10 órakor a cohors parancsnok-

ságnál jelentkezzenek a Berthelot tábornok aradi fogadtatására vonatkozó intézkedések közlése végett. Cohors parancsnok. — A Ferenc-téri polgári iskola igazgatója közli, hogy e hó 22-én hétfőn reggel 7 órára a tanulók innephez illően jelenjenek meg a Piata Mihai Viteazul (Ferenc-téri) középiskolában, honnan a vasúthoz kivonulnak az Aradra jövő Berthelot tábornok és miniszterek tiszteletére. Az istentisztelet — Veni Sancte — majd 22-én, kedden fog megtartatni.

HOGY ALL NÁLUNK?

1924. szept. 20.-án 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.58 svájci frankot,
9.08 francia frankot,
38.500 belföldi magyar koronát,
35.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.67.50 franko.

Párisban 9.70 frankot

Budapesten 39.000—39.300 K-t

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

* Genius. Az egyetemes kultúra harcos lapja a „Genius” és mint ilyen, nem zárkózik el egyetlen irodalmi iránytól sem. Csak azok a szempontok érdeklik és vezérik, amelyek az egyetemes kultúrát szolgálják. Abszolút irodalmat hirdet és ennek dokumentuma a most megjelent szám is, amelybe az utóállamok több kitünő értéke és ismert magyar és modern írók irtak. Balázs Béla regénye, a „Szegény Meluzina és az emlékek kertje” finom írás, amely a nagyszerű író pályájának egyik jelentős állomása. Csalálatosan szép és mélyes gondolatokban gazdag írás ez, amelyet minden gondolkodó embernek el kell olvasni. Baktay Ervinnek, a kiváló magyar esztétikusnak cikke is kiemelkedő eseménye ennek a számnak. Baktay ma leghivatottabb ismertetője és ismerője a keleti irodalomnak, aki „A magasztos ének”-ről, az „Flegavad Gita”-ról ír. Franyó Zoltán Petőfi-tanulmánya Petőfi új oldalairól mutatja be. Pompás Hoffmannsthal fordításai pedig újabb nyereségei a magyar műfordításnak. A „Miniaturák” Gergely Sándornak három érdekes és újszerű novellája. Lenger groteszk humoru novellája, Földes Sándor erős lendületű és új formájú versei, Máray, Wojtitzky és Raiih fivadar versei, kimerítő világszemle, külföldi levelek és pompás képmelkéletek egészítik ki ezt a nívósan megszerkesztett számot.

* Steinitzer Dezső fotó-műintézete Arad, Bul. Reg. Maria 20. Felhívja a nagyérdemű közönség b. figyelmét az ujonnan készült fényképiállításra, melyet kapualatti kirakataiban rendezett, ahol megtekinthetők a legmodernebb aquarell- és pasztelképek is minden nagyságban, melyek legjutányosabb árban készülnek

„LUVRUL” NAGYÁRUHÁZ

Arad, Str. Mețianu (Forray-u.) I.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy ujonnan megnyitott áruházunkban alanti cikkekből nagy **őszi vásárt** rendezünk:

Textilárúk.

Gyapjuszövet osztály:
Eredeti angol férfi és női kelmék nagy választékban.

Öltöny kelmék tartós minőség, 140 cm. széles — — — Lej 190-től
Tiszta gyapju öltöny-kelmék — — — Lej 460-tól
Tiszta gyapju kabát velour minden színben Lej 440-től
Double raglánkelmék Lej 425-től
Divatesikós és kockás női ruhakelmék — — — Lej 105-től
Kostüm kelmék angol zsaner 140 cm. széles — — — — — Lej 140-től
Covercoat öltöny és felöltő kelmék — — — — — Lej 325-től
ezenkívül az összes hozzávalók.

Mosó osztály:

Szintartó mosó crep minden színben — — — — — Lej 38-tól
Mosó voalok legszebb mintákban — — — — — Lej 33-tól
Pongyola flanel minden színben — — — — — Lej 56-tól
Eponge flanel legdivatosabb mintákban reklám ár — — — — — Lej 110-től
Selyemfényű mintás sáten kabátbélésre — — — — — Lej 89-től

Vászon osztály:

Kelengye vászon — — — — — Lej 35-től
Lepedővászon tartós minőség duplaszéles — — — — — Lej 98-tól
Angol battist chiffon Lej 75-től
Színes ingzefírek — — — — — Lej 48-tól
Börerős angin — — — — — Lej 65-től
Angol mosott vászon Lej 52-től
Frotír törülköző — — — — — Lej 110-től

Kötött áru osztály:

Női harisnyák minden színben — — — — — Lej 65-től
Férfi zoknik tartós minőség — — — — — Lej 22-től
Gyermekharisnyák — — — — — Lej 20-tól
Kötött selyem nyakendő — — — — — Lej 32-től
Eredeti schweizi himzések mtr. — — — — — Lej 13-tól

Háztartási osztály:

Zománcdények: Lábosok, fazekak, tejes és vizeskannák, stb. stb. legjobb kivitelben kék, vörös, barna és fehér színben kgr.-ként 110 lej.
Az elképzelt összes háztartási cikkek, zománc, fa- és porcellánárúk.
Kefék, seprük, pipere és mosószappanok.
Evőeszközök, aluminium, acél és alpakka árúk.
Solingeni zsebkések, konyha- és szurókések, ollók, maniküre felszerelések. 9007

Bámulatos olcsó árak. :: Figyelmes kiszolgálás. :: Tekints meg üzletünket vételkényszer nélkül.

„LUVRUL” Nagyáruház Strada Mețianu (Forray-uca) I.

Rudolf Mosse 7010.

Vádolnak a csongrádi merénylők

A halálból vádlottai a szemükbe mondták a kihallgatott rendőrségi alkalmazottaknak, hogy bántalmazták őket.

(Budapest, szeptember 20.) A csongrádi bombamerénylet főtárgyalásának mai napján a védők számos kérdést intéztek Diószeghy János miniszteri tanácsoshoz, aki a kormány megbízásából a vizsgálatot lefolytatta. A miniszteri tanácsos a hozzá intézett kérdésekre való válaszával során **valószínűleg mondotta azt, hogy a bajor horogkeresztesek és a Héjjas-brigád ügyében is nyomoztak volna** a bombamerénylet vizsgálatával kapcsolatban. Valótlán az is, hogy utasítást kapott volna arra, hogy minden eszközt fel kell használnia arra, hogy a vádlottakat vallomásra bírja. Utasítása csak úgy szólott, hogy a legnagyobb eréllyel nyomozza ki az ügyet.

Dr. Ullain Ferenc védő: — Ön kijelentette, hogy minden eszközt felhasznál a bűncselekmény kiderítésére és nem riad vissza semmitől sem!

Diószeghy: — Ez ellen tiltakozom! Én nem dolgozok olyan eszközökkel, amilyenekkel talán ön dolgozott volna!

Ullain erre a kijelentésre mosolyog. A vádlottak Diószeghyvel való szembesítésükkor mind azt vallották, hogy a miniszteri tanácsos kijelentette, hogy **izzadásiig kell vallaniuk**. Az állítólagos bántalmazásoknál azonban Diószeghy nem volt jelen. A védők ellenztek Diószeghy megesketését, míg velük szemben az ügyész követelte. Az ügyész haugsúlyozta, hogy **semmi adat sincsen arra vonatkozólag, hogy a vádlottakat bántalmazták, vagy kényszerrel hatása alatt vallottak volna** ennek az ellenkezőjét a felvont tanúk is igazolják. Diószeghyt ezután megeskették vallomására. Majd egymás után tizenkét tanút hallgattak ki, akik közül többen látták a merénylet előtt és után a vádlottakat a Magyar király épületében, ahol a bált tartották. Több tanu a leghatározottabban kijelentette, hogy a merénylet előtt több vádlottól hallották a vasuti vendéglőben a következő kijelentést:

— Ma este zsidóba! Bomlát kellene közéjük dobni!

Két uniót is kihallgattak, akik mind a ketten keresztények és nem mentek el a bálra. Ők kijelentették azonban, hogy nem figyelmeztették őket előzetesen senki arra, hogy ne menjenek el a bálra és ők csak azért maradtak otthon, mert gyászban voltak.

A miniszteri tanácsos vallomása után megkezdték a nyomozásban résztvevő rendőrök és csendőrök, zetek kihallgatását. Ezek közül először Posztós Mihály detektív-csoportvezetőt hallgatták ki. Az elnök kérdéseire kijelentette, hogy

A legolcsóbb és legjobb raglánok.
férfi- és fiú ruhák

Szántó és Komlós cégnél. 5007

valótlanság az, mátha a vádlottakat bántalmazták volna. Ezután a vádlottakat szembesítették Posztóssal. Simkó, Bölönyi, Piroška György, Fülöp és a két Sági szemébe mondották Posztósnak, hogyan ütlegette őket. Posztós ezután is tagadta a bántalmazást. A védők ellenezték a detektív megcsesését. Deák Ferenc szegedi detektív és Borgolya rendőrtanácsos szintén tagadták, hogy a vádlottakat bántalmazták volna. A vádlottakat velük is szembesítették és előttük is megisméltették, hogy kihallgatásuk során ütlegettek és bántalmazták őket. A tanúk a szembesítés dacára a leghatározottabban megcáfolták a vádlottak állításait.

HIREK

A házasság tragédiája.

Az óvatos ideálta ötvenkét éves korában megházasodott. Egész élete szürke egyhangúság volt. Ebben az életben nem voltak nagy, boldog napok, még percek sem, legfeljebb apró, köznapiságok. Nagy tragédiák nem kergették szívére a vért agyába, legfeljebb kis, nyomorult bosszúságok zavarták meg nyugalmát. Nem éhezett az életben, de jól sem lakott.

Asszonyhoz meg nem nyúlt. Valami szent, emberfölötti, legalább is férfifölötti volt számára az asszony. Soha sem tudta elhinni, hogy nő — akármilyen Silány is — valaha belébolondoljon. Valami sürü látvottal letakart misztérium maradt előtte az asszony.

Most megházasodott, fiatal leányt vett el, akiről biztosan hitte, hogy testileg-lelkileg érintetlen. Tudtam, hogy szerelm van jelen, épen ezért nem kérdeztem tőle semmit. Ő maga melegegőzött, szinte szegénylősen: „En már nem akarok szerelmet, nem akarok semmit. Egy asszonyt akarok, aki lecsukja szememet”.

Aztán sokáig nem láttam. Nem is tűnt fel. Olyan halban, észrevétlenül jelent meg mindig, hogy távolléte fel sem tűnt. Tegnap aztán újra jelentkezett. Letörtén, ki vasalattal, gyűrött arccal. En nem kérdeztem, megint ő mondta halkán, rejtett szemrehányással az Élet ellen: „Barátom, elvettem egy asszonyt, hogy lecsukja szememet és ime az asszony — ki nyitotta szememet”.

A pénzügyminiszter hazatérése. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter kedden, vagy szerdán érkezik vissza a fővárosba. Az eredeti tervek szerint a pénzügyminiszter hazatérében utba ejtette volna Karlsbadot, hogy a miniszterelnököt informálja a külföldi tárgyalásainak eredményéről. Ugy látszik azonban, hogy az erre vonatkozó távirat már nem találta a pénzügyminisztert Párisban, mert értesítette a kormány tagjait, hogy Párisból egyenesen haza utazik és így a karlsbadi találkozó elmarad.

Feloszlatják a cseh parlamentet. Prágából jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy 1925. januárjában feloszlatja a képviselőházat és az új választásokat a kora tavaszi hónapokban tartják meg.

Eljegyzés. Stojanov Tituskát (Arad) eljegyezte Palicza Gyula (Budapest). (Minden külön értesítés helyett.)

Huszonkét ember megölt egy aradi munkásleányt.

Sorozatos brutális merényletnek esett áldozatul. — Az agyonkínzott leány tragikus halála.

(Saját tudósítónktól.) Véralázító kegyetlenséggel végrehajtott brutalitás történt ma a kora reggeli órákban Aradon. A hihetetlen bestialitással elkövetett cselekedetet 22 vadállatias ember hajította végre és annak áldozata egy szerencsétlen gyári munkásnő volt, aki a sorozatos támadások okozta sérülésekbe belhált. A kegyetlen gyilkosság a buzsáki állomás közelében a pécskai sínpártól kis távolságra történt s annak a hatóságok által publikált részleteit a következőkben közli a Közlöny munkatársa:

Szelezsán Ilona 24 éves gyári munkásnő ma a kora reggeli órákban a vasúti sínek mellett sietett, hogy rendes időben a gyárban megkezdhesse a napi munkáját. Az országuton egy 22 tagból álló csoport közeledett felé, s a csoport egyik tagja odament 'Szelezsán Ilonához és beszélgetni kezdett vele. A szerencsétlen természetnek sietős volt az útja és ott akarta hagyni a férfit, aki azonban arra kényszerítette, hogy egy pálinkás üveg tartalmát ürítse ki. Azután a vadállatias ember rárohant a megrémült áldozatra, társai segítségével a mezőségre hurcolta és ott bestialis merényletet követett el ellene. Utána a társaság többi tagjai következtek. Mind a huszonkét ember megisméltette a borzalmas tettet és a leány rémü-

letes sikoltozására többen figyelmesek lettek, de a fenyegető emberek, akik vad röhejjel nézték szerencsétlen áldozatuk rémes vergődését, nem engedtek senkit közelükbe jutni. A szemtanúk bemondása szerint a hörgő, vérző áldozatot eszméletlen állapotban hagyták a mezőségen és azután mindnyájan eltávoztak. Szelezsán Ilona egy félóra múlva magához tért és fájdalmas nyögéssel közeledett egy ör felé, aki a buzsáki állomáson teljesít szolgálatot és elgyengült remegő hangon vizet kért. Az sietett teljesíteni a szerencsétlen kérését. A szerencsétlen leány még néhány lépést tett, azután holtan terült el a földön.

A buzsáki állomáselőjáró a vér-lázító esetről jelentést tett a zsigmondházi csendőrségnek és a gáji rendőrségnek. A helyszínen Pop gáji hatósági orvos jelent meg, aki már csak az áldozat bekövetkezett halálát konstatálhatta. A hatóságok a légnagyobb apparátussal fogtak a nyomozáshoz és a délutáni órákban a bestialis merénylet egy részét sikerült letartóztatni. Az összes tettesek nevei a hatóságok birtokában vannak és valószínű, hogy rövidesen mindnyájan kézrekerülnek. A vadállatias merénylet tragikus áldozatának holttestét holnap délelőtt hordolják fel a felsőtemető halottas házában.

Hadbírószág elé kerülnek a halmágyi rablók.

Hadizónának nyilvánított területen követték el sorozatos támadásaikat. — Sibiuba szállították a rablókat.

(Saját tudósítónktól.) Hosszu heteken keresztül folyt annak idején a csendőrségi nyomozás az aradmegyei rablóbandák kézrekerítésére, akik Halmágy községben és vidékén fosztogattak és állandóan rétegésben tartották a környékbeli községek lakosságát. A rablókat hosszú nyomozás után egy az elfogadásukra kirendelt csendőrszázadnak sikerült körülfárni és ártalmatlanná tenni. A hét tagból álló rablóbandát, névszerint Manciu Miklós, Gherman György, Joachim János, Borlován Tamás, Daharean János, Oláriu György és Socaciu János rovottmultu gonosztevőket a csendőrség szállította az aradi ügyészség fogházába. Úgyükben a vizsgálat mostanig folyt és a mai napon nyert befejezést. A letartóztatott gonosztevők bevallották, hogy Manciu Miklós szervezte a rablóbandát, akit vezérnek választották és neki hűségesküt fogadtak. Előbb különböző helyekről lőszert lopnak, az apróbb lopott holmik árán is fegyvereket vásároltak, majd teljesen felkészülve a hadakozás-

ra megkezdtek a vakmerő rablótámadások sorozatát. Nicolescu Miklós főügyész a kihallgatások befejezése és az iratok áttanulmányozása után megállapította, hogy a rablók hadizónának nyilvánított területen követték el fegyveres támadásokat, így cselekményük sokszorosan súlyosabb beszámítás alá esik és a kivételes törvény rendelkezései szerint a bűnügy nem a rendes polgári bíróság, hanem a rögtönítélő haditörvényszék illetékessége alá tartozik s a sibiui hadbírószág fog itélkezni felettük.

A főügyész ma intézkedett, hogy a hét haramiát erős fedezet mellett a sibiui (nagyszebeni) hadbírószághoz szállítsák. És mindjárt ma délután megjelent hat fegyveres katona az ügyészségen és a halmágyi banditákat erősen megláncolva kivitte az aradi állomásra, ahonnan külön fegyvenkocsiban vitték a mindenre elszánt gonosztevőket Nagyszebenbe. A rablók védelmét dr. Micla Szever aradi ügyvéd, volt országgyűlési képviselő látja el a nagyszebeni hadbírószági tárgyaláson.

Kiszabadultak az óbessenyői lövészek. Gavanescu parancsnoktábornok Buziásfürdőről ma visszakerült Timisoarára. A tábornok a püspökség intervenciójára ma elrendelte a letartóztatott 55 óbessenyői lövészeget tag szabadlábrahelyezését.

Házasságok. Assael Magda és Lorencz Ernő f. hó 21.-én délután 5 órakor házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

Révész Zoltán budapesti kereskedő és Bornstein Kató ma déli 12 órakor tartják esküvőjüket lakásukon Arad, Piata Catedralei 1. (Minden külön értesítés helyett.)

Berthelot megérkezett Romániába. A párisi Simplonon ma megérkezett Berthelot francia generalis Romániába. A határállomáson a francia vendéget Constantinescu miniszter, dr. Obadean Pál képviselő, dr. Cozma Aurél volt miniszter, dr. Coste Gyula temesmegyei prefektus és Oprea iparkamarai elnök fogadták. Az üdvözlő beszédet Constantinescu miniszter mondotta. A fogadtatás után Berthelot tábornok kíséretével Karánsebesre utazott.

A timisoarai muzeum új igazgatója. A kultuszminiszter a timisoarai muzeum igazgatójává Draghi cescu György történelem-tanárt nevezte ki.

Rablóvezér a bíróság előtt. A timisoarai törvényszék büntetőtanácsa október 1-én tárgyalja Perics Marinkó, a híres rablóvezér bűnügyét.

Tisztviselői vizsgák. Október 1-én kezdődik meg az állami tisztviselők vizsgája Timisoarán. Először a városi tisztviselők, másodikán a városi vállalatok tisztviselői, harmadikán és negyedikén a vármegyei tisztviselők vizsgáznak.

Beiratás a német iskolába. A német fannyelvű elemi iskolában a beiratások szeptember 22., 23. és 24.-én lesznek délután háromtól ötig a Kulturpalotában levő magyar iskola tanácstermében. Az iskolahelyiség kérdése mindaddig nincs véglegesen eldöntve és így a tanítás kezdetét és helyét az igazgatóság annak idején közölni fogja az érdekeit szülőikkel a lapok útján.

Elkészült aradi utleveledek. Az aradi államrendőrség utleveledosztályán a következők vehetik át elkészült utlevelediket: Kesztnerbauer Borbála, Resch Frigyes, Pöhm Jánosné, dr. Deutsch Izsó, Kiavini Györgyné, Dulovics Makar, Borovszky Boske, Simion Flora, Lichtig Alice, Leipnicker Andor, Zelinger Irén, Gerő Gyula, Griesiber Rozália, Kugler Szilárdné, Szántó Ede, Kiss Gábor, Kilyényi Zoltán, Prinz Jakab, Aszlán Károly, Török Anna, Kohn Mária, Kozma Marcsa, Huber Ferenc, Stern Mór, Lichtenthal Ferenc, Hermann Mózes, Kozsinek Sándor, Abrai Lajos és Braun József.

A hölgyek csakis Rozsályaféle Serail-crémet használjanak.

Utoljára

ma vasárnap
kacagó - est
Harold Lloyd

„Ó” vigjátékok

Hétfőn először
PIPSI

a szivaráros leány.
Főszerepben: Mary PICKFORD.

az Urániában.

Ma vasárnap előadások
1/5, 6, 1/8 és 9 órakor.

— Október elsején lesz a naptár-egyesítés. Bucurestiből jelentik: A kormány elhatározta, hogy október elsején végleg egyesíti az ortodox naptárt a Gergely-naptárral. Az egyesítéshez a szent színódus már hozzájárult és megállapította az új rend szerint az ünnepek időpontját.

— A kisgyermek tragédiája. A csermői előjáróság ma jelentette az aradi királyi ügyésznek, hogy Papp Sándor másfél éves gyermeke szülei lakásán — míg azok néhány percre eltávoztak — marólugot ivott és súlyos belső sérüléseibe belehalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt, de egyben utasította a csendőrséget, hogy szigorú vizsgálatot indítson annak kinyomozására, hogy a kisgyermek haláláért kit terhel a felelősség.

— Tánciskola. Gencsyné tánciskolája kezdő táncosok részére 23-án kezdődik Aradon, a Fehér Kereszten este 8 órakor.

— Szünetel a vízszolgáltatás. Értesítjük a t. aradi közönséget, hogy átalakítási előmunkálatok miatt a vízszolgáltatás f. hó 21., 22., 23. és 24.-én éjjel 12 órától reggel 5 óráig szünetel. Uzinéle Comunale Arad.

— Változások a menetrendben. Szeptember 20.-ával többrendbeli változás állott be az eddig érvényben volt menetrendben. A változások főként a Timisoarától kiinduló relációkban történtek s ezeknek az érvényessége is mindössze november 1.-ig tart, minthogy akkor — a vasút igazgatóságától nyert értesülésünk szerint — gyökeres és mélyreható változások lesznek a menetrendben. A jelenlegi változások a következők: Timisoara és Karánsebes között új személyvonatpárt állítottak be, mely Timisoarától indul 14 óra 48 perckor és Karánsebesre érkezik 18 óra 10 perckor; Karánsebesről indul 5 órakor, Timisoarára érkezik 8 óra 05 perckor. Ugyancsak új vonatpár van Lugos és Nagyzsám között, amely Lugojról 5 óra 26 p.-kor indul és Nagyzsámra 9 óra 29 p.-kor érkezik, viszont Nagyzsámból 17 óra 21 p.-kor indul és Lugojra 22 óra 10 perckor érkezik. Timisoara és Resica között új gyorsvonatpár közelelik, amely Timisoarától 13 óra 45 perckor indul s 17 óra 10 p.-kor érkezik Resicára, Resicáról pedig 12 óra 55 perckor indul és Timisoarára 16 órakor érkezik.

— Tánciskola. Gencsyné tánciskolája vasárnap este kezdődik vendégek részére.

— Egy morfinista szenvedései; A hipnotizáló ideg orvosnál; A szerelem rajongója; Szenzációs hírek, stb. Érdekes cikkeket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

— Ne felejtse el! Alois Friedmann urisabadsága Arad, str. M. Corvia (Hunyadi-p.) 6. sz. alatt van

— Tűz Ujpanáton. Tűz volt tegnap délelőtt Ujpanát községben. Krémer Ádám ujanái gazdálkodó háza ismeretlen okból kigyulladt. A lakosság csakhamar eloltotta a tüzet, amely körülbelül 20000 lej kárt okozott. A csendőrség megindította a nyomozást a tűz keletkezésének kiderítésére.

— A katonai strandfürdő ruhatár-bérlői felkéretnek, hogy fűrdőruháikat e hó 25.-éig a fűrdőtelepről elvitetni sziveskedjenek, mert ezen idő elmúltával a ruháért felelősséget nem vállalunk. Az igazgatóság.

— Gyússa Egily gyógytorna és klassz. táncokurzusai a Bohus-palotában III em., műterem. Jelentkezés 25-éig Arad, Avram Iancu-tér 12. (Marekné.) Külön fejező és gyermek csoportok.

— Bőreljen Kerpel könyvtárában — Felhívás fuvós-zenészekhez. Az aradi Filharmonia-Egyesület felbivja mindazon hivatásos és műkedvelő fuvós-zenészeket, kik a jövő évadban zenekarában közreműködni hajlandók és zenekarijátékban gyakorlattal rendelkeznek, sziveskedjenek ebbeli szándékukat a Városi Zenede igazgatóságával sürgősen közölni.

— Beleürülök a cipődivatba; Visz-

szapillatás zenekulturánkra; „Az elvált asszony”; Tenni kell valamit a Szag ellen; Szomorú tapasztalataim napfürdőzés közben és általában a szüzi erkölcsökről; Cirkusz a színházi diszletek körül; Naponta növekszik a nyomorgó munkanélküliek száma; Felvételi vizsga, ahol a lábaknak is vizsgáznia kell; És elindultak hárman a halálba... Nem érünk rá igazgató ur — stb. Az Erdélyi Élet legújabb számából.

LEGUJABB

Cyryll nagyherceg — Oroszország cárja.

(London, szeptember 20.) A Daily Mail arról értesül, hogy Cyryll orosz nagyherceg proklamációt bocsájtott ki, amelyben ki-

jelenti, hogy a trónöröklés sorrendje értelmében magát tekintti Oroszország cárjának

Leszerelési konferencia ül össze.

(Genf, szeptember 20.) A népszövetségi közgyűlés harmadik bizottsága ma döntött az összehívandó leszerelési konferencia dátumáról. A döntés szerint a kon-

ferenciát legkésőbb 1925. júniusára összehívják és a konferenciára minden államot meghívják, még azokat is, amelyek nem tagjai a Népszövetségnek.

A szép asszony elvesztett és megtalált boldogsága.

A rosszul sikerült első házasság után másodszer is szövdik Hymen rózsálcája.

(Saját tudósítónktól.) Arad előkelő köreiből most egy érdekes válási és közeli házassági történet a téma. Szereplői ismert alakjai az aradi életnek és mivel a történet nem mindennapi, hő talajra talált a pletyka. Meghiit budoárokban, bizalmas összejöveteleken, szalonokban és dohányzóokban hőven folyik a pletyka: lehet végki-merülésig analizálni, boncolni, megtörtént és meg nem történt intimitásokat előráncigálni, ezenkívül kutatni, kombinálni és főleg — beszélni és megint beszélni. A történet kezdete, mert utóvégre még a legérdekesebb történetnek is van kezdete, közvetlen a háboru utáni időre nyulik vissza. Ebben az időben egy közismert aradi fiatal fiskális, szép fess ember, nőül vette Arad egyik szépét. Ezt a megállapítást ezuttal a szó szoros értelmében kell venni, mert a fiatal asszony gyönyörű volt, mint a hajnal, ezenkívül intelligens, finom modoru és előkelő, jómódu aradi családból származott. Egy darabig harmonikus élet folyt a fiatalok között és az ég meg is áldotta frigyüket egy gyönyörű fiugyermekkel, az optimisták pedig megjósolták, hogy a házaspár zavartalan békességben üli meg majd ezüst, sőt aranylakodalmát is.

A nagy Galeotto aradi hívei azonban működni kezdtek és valahogy a pesszimista filozófia tulsulyra vergődött. Megállapították, hogy a szép asszony zavartalan házassága csak látszólagos, mert alapszámban véve nagyon is boldogtalan, nem találta meg a házasságban azt, amit keresett. Akadtak mindjárt beavatottak is, akik úgy tudták, hogy a fiatalasszony szivesen veszi egy közismert aradi nagykereskedő széptevéseit. Hogy mi volt ebből igaz, mi nem, ki tudná azt megmondani, de a pletyka kezdett erősen működni,

az optimisták száma mindjobbán csökkent és mindig többen akadtak olyanok, akik azt állították, hogy a szép asszony férjével csak látszólag él már házasságot, mindkettőjük lelkét megmérgezte a gyűlölet. Miután ebben a városban az emberek mindig csak a más bajait törődnek, rövidesen kikerültek az uccára a házasságot intimitások, sőt botrányok híre is keringett a levegőben.

Egy esztendővel ezelőtt azután hirtelen, szinte bombaszerűleg hatott a hír: az ügyvéd és felesége különváltak. A fiatal asszony visszament szüleihez, az ügyvéd egyedül maradt a gyönyörű lakásban. A pesszimisták ujjongva kiáltottak fel:

— Ugye, hogy igazunk volt! Megmondtuk előre.

Sokan hitték még, hogy a házasság ismét kibékülne, összehozza őket talán a gyermek. De nem ez történt meg. Pár hónapig

csend volt, a pletyka a legszorgosabb kutatás dacára sem talált újabb anyagot, már pedig táplálék hiányában még a leggonoszabb tűz is ki szokott aludni. Most egyszerre azután felujjongtak az össz-kávénénikék, kíváncsiak, hirtordozók, pletykások, korra- és nemre való különbség nélkül. A fiatal asszony kibújt a szülői ház magányából, sokszor jelent meg egy ismert aradi nagykereskedő majorescojával és gyakran lehetett együtt látni őket a fúu pompás Daimlerjében. Hosszu hegyi autoturákra indultak Aradról, természetesen mindenkor gardedám társaságában. Az autó ugylátszik nemcsak a közeli falvak, hanem a boldogság és megéttés felé is röpitette őket, mert most, mint legújabb szenzációt, azt a hírt koptortálfák. Hogy a fiatalasszony válópere befejezése után kezét nyújtja a majoresconak. A fiatalasszony már türelmetlenül várja, hogy a komolykinézésű, feketetalaros bírák kimondják a házassági közösség megszüntését, hogy azután megjelenjen az ugyancsak komoly tekintetű anyakönyvvezető előtt és kimondja életében a második, de ezuttal az igazi igent. Anonymus újak feljegyezte táblájára ezt a históriát, amelynek címmel azt is lehetne adni: a pesszimizmus és optimizmus harca, avagy a szép asszony elvesztett, de megtalált boldogsága.

ORIENT

divatárúháza

ARAD,

Bul. Reg. Maria 18.
(Salacz-ucca) sarok,

tisztelettel értesíti
Arad város és vi-
deke közönségét,
hogy az összes

őszi és téli, férfi és női

szövetek

raktárra érkeztek.

Világ szenzáció! ♦ Griffith film!

Ut a boldogság felé.

(Orkán szárnyán.)

LOTTI BLAIR PARCKER novellája
nyomán, D. W. GRIFFITH rendezői
mesterműve, 2 részben. I. rész

bemutatója ma vasárnaptól

az APOLLOBAN.

Jegyek elővételben válthatók mindkét rész-
hez az APOLLO elővételi pénztáránál.

Értesítés.

Dr. Reményiné női kalap salon-
jába Arad, Strada Eminescu 12.
Deák Ferenc-uca 12.) I. em. meg-
érkeztek már a legújabb, és leg-
modernebb. modellek. Megtekintés
kényszer vétel nélkül. Hivatalnok-
nőknek árkedvezmény. Javítások
és átalakítások leggyorsabban, leg-
olcsóbban eszközöltek. Dr. Re-
ményiné nőikalap-salon Arad, Str.
Eminescu 12. 5046

A háziasszony kedvenc szappanja
a kiadóságában és tisztítókéességében páratlan
„Szarvas” védjegyű Schichtszappan

Lloyd 2278

2851-1

KÖZGAZDASÁG

Októberben szüretelhet a Hegyalja.

A jövő hó közepére halasztódtak az őszi gyakorlatok s így
kényszerszüret elrendelésére nincs szükség.

(Saját tudósítónktól.) Napok
óta az a riasztó hír terjedt el az
arad-hegyaljai szőlősgazdák kö-
rében, hogy október elsejéig feltét-
lenül le kell szüretelniük, mert
szeptember utolsó napjain megkez-
dődnek a Hegyalján a szokásos
őszi kerületi hadgyakorlatok. Min-
den szőlőbirtokos tudja, hogy mit
jelent a korai szüretelés. A még
szüretelésre még nem érett szőlő-
silány, rossz minőségű savanyu
bort ad és ez a kényszerszüret
óriási károkat jelentett volna a
hegyaljai bortermelőknél. A szőlő-
birtokosok küldöttséget alakítottak,
amely felkereste dr. Angel Ist-
ván aradi polgármestert és epana
szolták neki aggodalmaikat. A küld-
öttségjárás nyomán Angel polgár-
mester ma délelőtt megjelent Ge-
orgescu János belügyi, vezérfel-
ügyelő, Aradmegye prefektusa

előtt, akinek elmondotta a szőlő-
birtokosok panaszát, s ecsetelte
azt a súlyos helyzetet, amelybe
őket a kényszerszüret sodorja. Ge-
orgescu prefektus a polgármester-
nek azt a kellemesen meglepő ki-
jelentést tette, hogy ő már előze-
tesen tudomást szerzett a szőlő-
sgazdák panaszairól és nyomban
érintkezésbe lépett a hadgyakorla-
tok vezérkari főnökével. A vezér-
kari főnök megértéssel fogadta a
prefektus bejelentését és azt a ha-
tározott ígéretet tette, hogy azon-
nal intézkedik, hogy a hadgyakor-
latok csak október 15-én kezdőd-
jenek a Hegyalján. Október tizen-
ötödikéig normális körülmények
között is befejeződnek a szüretelé-
sek és így a szőlősgazdák bizo-
nyára megnyugvással veszik tuda-
másul Georgescu János prefektus
intervenciójának sikerét.

Zürichben 2.67.50, Párisban 9.70 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptem-
ber 20.) Francia frank 11, sváj-
ci frank 37.70, dollár 195, dinár
2.80, szokol 5.78, lira 8.80, angol
font 8.98. **Kifizetések:** Budapest
385, Bécs 355, Prága 5.95, Zürich
37.65, Milano 8.75, London 895,
Páris 10.80, Newyork 197, Belgrád
2.78.

ZÜRICHI NYITÁS. (Szeptem-
ber 20.) Amsterdam 203.65, New-
york 529.50, London 2362.75, Pá-
ris 28.15, Milano 23.20, Prága
15.87.50, Budapest 0.0069, Belgrád
7.32.50, **Bucuresti** 2.72.50, Varsó
0.0001.02.50, Bécs 0.007470.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Szeptem-
ber 20.) Amsterdam 203.50, New-
york 529.50, London 2364, Páris
28.12.50, Milano 23.22.50, Prága
15.82.50, Budapest 0.0069, Belgrád
7.32.50, **Bucuresti** 2.67.50, Varsó
0.0001.02.50, Bécs 0.007470.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT.
(Szeptember 20.) **Kifizetések:** Pá-
ris 10.55, London 880, Newyork
196.50, Milano 8.65, Zürich 37.50,
Bécs 0.0027.50, Prága 5.90. **Valu-
ták:** Napoleon 780, aranyárka
47, léva 1.40, török lira 1.10, angol
font 880, francia frank 11.10, sváj-
ci frank 37, lira 8.80, drachma 3.90
dinár 2.60, dollár 198, lengyel
árka 0.00037, osztrák korona
0.0027.50, magyar korona 0.0026,
szokol 5.80.

A MAGYAR NEMZETI BANK
HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Szeptem-
ber 20.) Belgrád 1069—1076,
Bucuresti 390—393, London 345-
347000, Páris 4105—4135. New-

york 77300—77700, Prága 2310—
2322, Milano 3383—3400, Bécs
109.65—109.95.

= A Hegyaljai villamos tarifa-
emelése. Bucurestiből jelentik: A mi-
nisztertanács legutóbbi ülésén hoz-
zájárult az Arad-hegyaljai villamos
vasut tarifaemeléséhez. Ezek szerint
a jövőben 1—5 kilométeres szaka-
szon 10 és 7 lej lesz a tarifa, 6—9
kilométerig 12 és 10, 13 kilométerig
16 és 12, 14—21 kilométerig 22 és
18, 22—28 kilométerig 35 és 22, 29
—37 kilométerig 44 és 33, 38—45 ki-
lométerig 54 és 35 lej a díjszabás.

= Eladott aradi ingatlanok. Marx
János és neje eladták a Str. Aba-
torului fekvő házhelyet 40000 ezer
lejt Kovács Gergely és nejének. —
Czakó Ferenc és neje eladták a Zi-
mánd-dűlőben fekvő házhelyüket 30
ezer lejt Faragó Imre és nejének.
— Sipos József és neje eladták a
Str. Nicu Bohas 20. sz. házat 70 ezer
lejt Zámboi Péter és nejének. —
Ritter Armin és neje eladták a Cur-
tici községben fekvő 663 négyszögöl
belsőseget 211.110 lejt Misca
Györgynek. — Hajdu Sándor és neje
eladták a Str. Nicu Filipescu 11. sz.
házat 400 ezer lejt Iliescu Aurel és
Griecs Tomo Juditnak. — Menczer
Adolf és neje eladták a Str. Ilaria 10.
sz. házat 200 ezer lejt dr. Misca
Tivadar és nejének. — Dobró Eugen
Virgil eladott 7 hold 991 négyszögöl
szántót 327663 lejt Jovanov Velco-
nének. — Káposzta Ferenc és Sán-
dor eladták a Str. Protopopescu 59.
sz. ingatlant 30 ezer lejt Kun Já-
nosnak.

KOPROL *háshajló csokoládé*SZERKESZTŐI
KÖZÖSSÉG

Háborúk sebesültje. Az ön későn
felébredt féltékenysége már valósággal
beteges tünet. Hogy jutna eszébe kül-
önben tizennégy év előtti dolog: miatt
gyanuba fogni egy nőt, aki már akkor
három gyermek anyja volt? Még ha
történt volna is, az ön huzamosabb tá-
volléte alatt, valami alkalomszüite kis
fiórtolás, bizonyára nem történt semmi
a hitvesi hűség rovására. S ha most
ily alaptalan föltevésből kiindulva mint
egy vizsgálóbíró beszéi feleségével a
multról, ha épen nem is vallatja —
csoda-e, ha belepirul? Esetleg a harag-
tól, a méltatlan gyanúsítás miatt. És
ön ezt az elpirulást már bizonyítéknak
hajlandó tekinteni. Legyen okos és mint
boldog apa szeresse kedves gyermekeit
és minden kétely nélkül azok anyját is,
akinek nincs más törekvése, csak hogy
önt boldoggá tegye és az egész csalá-
dot boldognak lássa.

Egy előzető. Román állampolgár
csak az lehet, aki 1918. december 1-ét
megelőző négy évben Románia terüle-
tén lakott. Mivel Ön csak 1918-ban jött
ide, nem román állampolgár. Az állam-
polgárság megszerzésének egyedüli
módja most már az, hogy a közjegyző
előtt nyilatkozatot tesz, hogy román
állampolgár kíván lenni és ezt a nyi-
latkozatot egy kérvénnyel az igazság-
ügyminisztériumhoz küldi. Annak jogá-
ban áll a törvényszerinti 10 évi vára-
kozási időt leszállítani. Utlevelet bár-
holva csak román állampolgár kaphat.

ellenben ha az illető katonaköteles, sem
mi körülmények között sem kaphat ut-
levelet még akkor sem, ha igazolni tud-
ja román állampolgárságát.

2789. számú előzető. A sorsjegyek
huzását elhalasztották. A huzás pontos
idejét lapunk annak idején közölni fogja

Lopják a telefonhuzalokat

Százezrekre megy a kára az aradi
postának.

(Saját tudósítónktól.) A Köz-
löny néhány nappal ezelőtt hirt
adott arról, hogy az aradi posta
és távirófonökség az államrend-
őrségnél feljelentést tett, hogy vak-
merő tettesek állandóan lopkod-
ják a táviróhuzalokat. Eddig óriá-
si összegekkel károsították meg
az államot és a tetteseknek a leg-
körültrekinthető nyomozás dacára
sem sikerült nyomára akadni. A
tolvajok napokkal ezelőtt Arad
környékén működtek és Ujarad
és Arad között szerezték le a táv-
író oszlopokat. A postafonökség-
hez ma újabb jelentés érkezett a
távírójavító munkásoktól, hogy a
tolvajok jelenleg Simánd környé-
kén garázdálkodnak és Arad és
Simánd között 400 méter távirat-
huzalt loptak el. A postának
a táviróhuzalok lopásából száрма-
zó kára százezrekre megy. Az aradi
államrendőrség körtáviratot inté-
zett az összes környékbeli csend-
őrségekhez és saját hatáskörében
is az aradi csendőrséggel karöltve
a legnagyobb apparátussal nyo-
moz a vakmerő tolvajok után.

Mindennemű szőrméjük leg-**I. NAGY SZÜCS** üzletében, ARAD, Strada
Jutányosabban beszerezhetők Alexandri (Salacz-ucca) 5, sz.

Női kabátok, ruhák modellek „**PARIS**” Modellházban, ARAD, (városházával szemben)
Rudolf Mosse 9231.

SAKK
Rovatvezető: Dr. Janny Géza.
54. Elhárított vezércsel.
Játszották Meranban, 1924-ben.
Világos: Dr. Tarrasch. Sötét:
Colle.

1. d2-d4, d7-d5 2. c2-c4, e7-e6 3. Hb1-c3, c7-c6 4. Hg1-f3, Hg8-f6 5. Fc1-g5, Ff8-e7 6. e2-e3, Hb8-d7 7. Ff1-d3, d5x4 8. Fd3xc4, b7-b5 9. Fc4-d3, a7-a6 10. 0-0, c6-c5 11. Vd1-e2, c5-c4 12. Fd3-c2, Fc8-b7 13. e3-e4, 0-0 14. e4-e5, Hf6-d5 15. Ve1-e4, g7-g6 16. Ve4-h4, f7-f6 17. e5xf6, Fe7xf6 18. Hc3-e4, Ff6xg5 19. He4xg5, Vd8-e7 20. Ba1-e1, Bf8-f6 21. g2-g3, Ba8-e8 22. Hf3-d2, Hd5-b4 23. Fe2-e4, Fb7xe4 24. Hd2xe4, Bf6-f8 25. He4-d6, e6-e5 26. Hd6xe8, Bf8xe8 27. d4xe5, Hb4-d3 28. Bel-e2, h7-h5 29. f2-f4, Ve7-e5+ 30. Kg1-g2, Hd7-f6 31. h2-h3, b5-b4 32. Hg5-f3, Vc5-c6 33. Kg2-h2, Hf6-e4 34. f4-f5, Hd3xe5 35. Hf3-d4, Vc6-d5 36. Be2xe4, He5-g4+ 37. Be4xg4, h5xg4 38. Vh4xg4, Be8-e4 39. Vg4xg4+, Kg8-h8 40. f5-f6, Sötét feladja.

Cenzurat: Prefectura Judetului.
Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTÉR.
E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.
Értesítés.
Ügyvédi irodámat
Arad, Buievardul Regele Ferdinand 63-65. szám alatt, a volt Dengi-házban **megnyitottam.**
Dr. Szuchy Pál.

260 Olas szép fekvésű házak eladó. Arad, Str. Coraibiei (Hajó-u.) 44.

Gombosztályozás és gombfelvarráshoz munkások felvételnek.
Jelentkezés:
Arad, Buievardul Carol 5-7.
Rudolf Mosse 9220. 10128

Az Urikány Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-T.
Apeni bányagazgatósága bányazenekara részére keres régi tőni belépésre egy flügel-hornistát a fuvós évvonós és egy „b” hekkonistát a fuvós zenekarhoz, aki a vonós zenekarban contrabassista is legyen. Próbaidő egy hónap.
Részletes írásbeli ajánlatok a családi állapot megjelölésével fenti igazgatóság címére (Jud. Hunedoara) f. hó 30-ig bejuttatandók. 5339

WEISZ LIPÓT fotószalonja, Arad, Str. Bratlanu 12. (Weitzer J.-ucca 10.)
Gyermek portrait és interieur-felvételek a leg-
szébb kivitelben eszközölköznek.

Bárney, gyermek kabát, sport kabát, róka boa, valódi skunks árú, oposzum és mindenféle szőrme **Jutányosan kapható**
Z. Ioanovits Teréz
szücs, Arad Str. Mooloni 14. (Orey-u.)

Női és férfi kalapok tisztítását festését minden színben, kemény kalapok tisztítását és szögését valamint mindennemű alakítást új kalapokat rendelésre 300.- lejért minden színben a legújabb divát szerint pontosan készíti: **Galló György** kalapos, ARAD, Strada Bratlanu 17. (az udvarban). 4491

ORBÁN ISTVÁN
műbutorgyára
Arad, Piața Stefan Cel Mare (Béla-tér) 16. sz.
Legelősbű butorbeszerzési forrás. -: Készít a legjobb kivitelben eredeti művészi tervek után háló, ebédlő, uri, leány, gyermekszobákat, bank ésszálloda berendezéseket. -: Rudolf Mosse 7018

Részvényalírási felhívás.
Az Egyesült bank részvénytársaság 1923. évi április hó 11. napján tartott közgyűlése elhatározta alaptőkéjének 2.000.000 lejről 5.000.000 lejre való felemelését. Ezen alaptőke felemelés 3164-1923. sz. a. kormányhatóságilag engedélyeztetvén, nyert felhatalmazásunk alapján 60.000 darab egyenként 50 lej, illetőleg megfelelő számú 10 darabonként egyesített 500 lej névértékű részvényt bocsájtunk ki és azt az alábbi feltételek mellett ezennel aláírásra bocsájtjuk:
1. A kibocsájtási árfolyamot részvényenként 50 (ötven), a 10 darabonként egyesített 500 lejben állapítjuk meg.
2. A részvények jegyzése történhetik Aradon, az intézet székhelyén (Bul. Regina Maria No. 21.) és Ineu, Cermeu, Sebis, Buteni és Gurahont községekben levő fiókintézeinknél.
3. Az aláírási zárhatáridő 1924. évi december hó 1. napján bezárólag állapítjuk meg.
4. Az aláírás alkalmával minden jegyzett részvény után 15 (tizenöt) illetve 150 lej, míg a hátralékos 35, illetve 350 lej egy összegben, vagy tetszés szerinti részletekben az aláírási zárhatáridőig, 1924. december hó 1. napjáig bezárólag fizetendő. A befizetéseket az aláírási helyen levő intézetünk a jegyzés alkalmával kiadott elismervényen nyugtázza.
5. Azon részvényjegyző, aki az előbbi pontban írt zárhatá-

HAJAT VESZEK
Fischer János modern hajmunka vállalat, Arad, Str. Marasesti (v. Kossuth-u.) 24.

Legfrisebb töltésű **RONCEGNO és LEVICO** gyógyviz és valódi **Karlsbadi avogos kristályosó** (Sprüdelealz) kisebb és nagyobb mennyiségben állandóan kapható **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszerárában, Arad. 5277

Felvételnek:
egy teljesen szakképzett **rőfös- és divatáru,** ugyszintén egy önálló **rövidáru segéd,** jó bizonyítvánnyal.
Cim: **Scheinberger Mór** áruház, Orsova. 5388

időig a teljes befizetést nem eszközölközti, az intézet javára elveszti az eddigi befizetéseit és részvény jegyzése semmisnek tekintik.
6. Az új részvények birtokosait úgy az alapszabályszerű jogok, valamint az osztalékhoz való jog részvények után az 1925. üzletévtől kezdve illetik meg.
7. Az aláírás alapján eszközölt befizetések után a befizetés napjától számított 1924. december hó 31-ig eső időre az intézet 14 százalékat kamatot térít, mely térítés a kiadott és bemutatandó elismervényre feljegyeztetik.
8. A jelenlegi részvénybirtokosokat, a román állampolgárok, minden két darab régi részvénybirtok után három darab új részvényre elsőbbségi jog illeti meg, melynek gyakorlása a bemutatandó régi részvényeken az aláírási iven és a kiadandó elismervényen feljegyeztetik.
9. Tuljegyzés esetén a törlési jogot az intézet igazgatósága gyakorolja az előbbi pont szerinti elsőbbségi jog sérelme nélkül.
10. Az új részvények kibocsátásával járó költségeket és illetékeket az intézet viseli.
Ezennel felhívjuk részvényeseinket és az összes érdeklődőket, hogy a jelen felhívás feltételei mellett vegyenek részt a részvényjegyzésben.
Kelt Aradon, 1924. évi szeptember hó 10. napján.
Az Egyesült Bank R. T. igazgatósága. 5324

Uri nők figyelmébe!!
Több év óta sikeresen működő **kalaptanfolyamomat** újra megnyitottam.
Őszi és téli modellek megérkeztek. Alakítások modell után készülnek.
Binder Cornelia Arad, Str. Eminescu 46. (Deak F.-ucca.)

Legjobb diáksapka kapható.
WURZEL TESTVÉREK
ARAD, Piața Plevnoi (Árpád-tér) 2, sz. Ugyanott javításokat is elfogadunk.

Az **Erdélyi Élet**
minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével.
Olvassa és terjessze!

Párisból érkezett perfect francia és angol varrónő feltétlen izr. urinóval, aki megfelelő lákással rendelkezik. Cím: Wallinger hirdetőjében, Arad. 15098

Kézzel szedett nemes fajalmák
50 kg.-os ládába csomagolva kaphatók:
Samuel Rosenbach
fűszerüzletében, Arad, Piața Catedrali (Thökoly-tér). 5351

Egy 29 méter. hosszú, uccai bejárattal bíró, esetleg elosztható **pinceszécső**
Piața Catedrali (Thökoly-tér) közvetlen közelében azonnal kiadó. Bővebbet: **Tabakovits Emil** építész irodájában Arad, Piața Catedrali No. 12. (Thökoly-tér) 12091

Nagyobb kitutó fiu
jó fizetéssel azonnal felvételt. - Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Művész fénykép fevételek. Aquarellek és nagyítások a legszebb kivitelben eszközöltetnek **Steinitzer Dezső** fotó műintézete ARAD, Bul. Regina Maria 20.

Női fehérneműek a legmodernebb kiállításban, harisnyák, keztyűk és válasszékban **M. Fischer** fehérnemű üzletében. Fehérnemű rendelés szerint is készül Arad, (Minorita-palota).

Apró hirdetések.

Ingatlan.

KERESÉK haszonbérbe 2-3 üres telket 5 évre. Pricha kertész Arad, Strada Cornel Leucutia 52. 5322

ARAD, Strada Ioan Popa Rusu 8. szám alatti modern házat elköltözés miatt sürgősen eladom. Érdeklődni ugyanott. 5338

MÁROM szobás magánház a boivárosban eladó. Ügynökök kizárva. Arad, Strada Rusu Sirianu 18. (Aulich-uca.) 5367

ARAD, Strada Gelu (Almos-uca) 24. új épület kétszobás lakással eladó. tirmártelep engedéllyel, műhelyvel, azonnal elfoglalható lakással. Dr. Nagy Sándor iroda Arad. 5356

A HEGYALJA minden részén több szőlők teljes felszereléssel és épületekkel eladók 2 és fél katasztrálisból 18 katasztrálisig. Flora-iroda Arad, Bulev. Regina Maria No. 10. 5368

ARAD, Strada Románului (Zrinyi-uca) No. 22. számú ház fele részben eladó. Bővebbet a háztulajdonosnál Arad, Strada Episcopul Radu (Magyar-uca) 23. 5320

ÖRÖK áron eladó egy fél ház, fél kert, fél udvar és kocsma, azonnal átvehető lakással. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5391

ELFOGLALHATÓ lakásokkal bér- és gazdálkodásra alkalmas magánházak, valamint szőlő ültetvények jutányos áron eladók. Bérés ügyfélszolgálat Arad, Strada Consistorului No. 9. (volt Bathány-uca) 5385

ARAD, Strada Ioan Calvin 4. számú emeletes ház 4 modern, parkettás, 4 szobás lakással eladó. 16.526

Magánházat, nagyjövendelmű bérházat, földet, malmot bérbe és eladásra közvetít „ARGUS” Arad, Str. Eminescu 1.

Üzletek.

KIVÁNDORLÁS miatt több fűszerüzlet és vendéglő a város legforgalmasabb utcáiban lakással együtt eladók. Flora-iroda Arad, Bul. Regina Maria 10. 5369

NADLACON jömeneteli pékség visszavonulás miatt eladó. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 15.092

BOFORGALMU nem üzlet berendezéssel együtt azonnal átadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5397

KALAPSZALON eladó. Cím Haász-iroda Arad, Strada Románului (Zrinyi-uca) 5. 16.526

BÉRENDEZETT belvárosi női divat szalon (várószoba, próbaterem, műhely) visszavonulás miatt azonnal bérbeadó. Retiaktársak adják le elmélet „BÉRI” jellegre az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalába. 5384

Jóforgalmu pékség 18.000 lakosu városban egyedülálló, 40.000 L.-ért sürgősen eladó „Argusnál”, Arad, Str. Eminescu 1.

Ellátás.

URIEMBER teljes ellátást kaphat azonnal vagy október 1-re. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5394

Oktatás.

KÖZÉPISKOLAI fiukat I-IV. osztályig román nyelven, az összes tantárgyakból ellátásért tanítok. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 5379

Különféle.

KITŰNŐ gyógyhaskötőket és csipőfüzöket készítek Horváthné, Arad, Piata Catedraiei 6. 4813

GUMMIBÉLYEGZŐKET megrendelés napján szállítunk. „Perfect” műintézet, bélyeggyár, dombormű-nyomda Arad. 15.062

Apróhirdetések folytatása a 12-ik oldalon

Utazót azonnali belépésre keresünk

Schönberger és Grünstein

ARAD.
Rudolf Mosse 9225 10125

Értesítés.

A hölgyközönség b. tudomására hozom, hogy női divatszalonomban angol és francia szabás szerint a legelegánsabb és legújabb divatu, mindennemű ruhák varrását vállalom a legjutányosabb árak mellett. Szíves pártfogásukat kérve, maradtam a legelőzékenyebb tisztelettel:

Róna Aladárné,
Arad, Str. R. Veliciu (Lipót-u.) 30.

Műhímezési tanfolyam

E hó 23-tól kezdve a róm. kath. Missió-egyesületben Arad, Str. D. Greceanu (Perényi-uca) 8. műhímezési tanfolyamot rendezünk, ahol is vevőinket a tollunk vett „Singer” varrógépeken díjtalanul tanítatjuk. Az érdeklődőket szívesen látjuk **BOURNE & Co.** Arad, Buly. Reg. Ferdinand 17.

35 kis hold szántó föld eladó zimándi állomás közelében. **MANDL FERENC, 5327** Santana-Nou (Uj-szentanna).

házak szőlők malmok, Gazdálkodásra nagy telekkel, iparvállalat céljaira alkalmasak, bér-, üzlet- és magánmind elfoglalható 8-6 szobás lakásokkal. Arad-hegyalján kolnával és felszereléssel. A legjobb búzatermő vidékeken mű-henger-gőz-vendéglők. — fűszerüzletek, — bármilyen üzletnek vagy irodának alkalmas helyiségek eladók. Értekezni lehet Haász Irodában Arad, Strada Románului No. 5. (Zrinyi-uca)

Két hónapig át használt benzínmotor 6 lóerős vaskocsira szerelve, körfűréssel, ipari üzem hajításra is alkalmas, kivándorlás miatt áron alul eladó Jantó géplakator, Arad, Str. Sava Raion 124. (György-s.)

Szőnyegek, sezlontakarók, asztal-ágygaratúrák a legjutányosabban beszerezhetők: **Lissem Sándor** szentesi és női divat üzletében Arad Piata A. iancu (Szabadosság-tér) 2

A BERNDORFI ALPACCA

ALPACCA-EZÜST

EVŐESZKÖZÖK

és ASZTALI KÉSZLETEK A LEGJÓBRAK.

KAPHATÓ minden szakmabeli üzletben.

Főraktár: „ALBINA”. Fabrica de ARGINTARIE-BERNDORF S. A. BUCUREȘTI, Str. C. A. Rosetti No. 3. NAGY VÁLASZTÉK CHINAEZÜST ÁRUKBAN.

Berndorf TISZTA-NICKEL főzőedények. — Ezüstözések és javítások szakszerű elkészítése.

Eladó házak elfoglalható lakásokkal legelőszobában Aradon Haász-iroda útján vehető. Strada Romanului 5. 16524

Emeletes ház, legmodernebbül építve, a város legforgalmasabb helyén, elfoglalható 7 szobás lakással, ügyvédnek, orvosnak, vagy többbefektetésre kiválóan alkalmas eladó. Mészáros: Haász-iroda, Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-uca.) 16528

Földbérlet és vevők figyelmébe!

Ürbirtokok 250 és 500 holdas élő és holt felszereléssel 75 kilóért. — Arad mellett 40, 42 és 103 holdas birtokok épületekkel, holt felszereléssel 2 mázstért bérbeadó. — Bánáthban eladó 350 holdas birtok holt és nagy élő felszereléssel 26.000 Lejért, 125 holdas felszerelés nélkül 5000 Lejért, Arad megyében 430 holdas élő- és holt felszereléssel 10.000 Lejért. Körösmentán 260 és 275 holdas dúsan felszerelve 12.000 Lejért „Argusnál” Arad, Str. Eminescu 1. (Deák Ferenc-uca) 8368

Copie. Regatul România. Judecătoria de Ocol Arad. No. P. 9373-1923. In Numele legii Judecătoria de Ocol Arad ca instanță penală în cauza penali pornită în contra lui Izso Kerpel pentru speculă, în Arad a pronunțat în urma dezbaterii publice ținută la 10 Octomvrie 1923. după ascultarea acuzei și a apărării următoarea. Sentință: Acuzatul Izso Kerpel în etate de 54 ani de religie izr. născut în Arad, domiciliat în Arad cetățean român, avere are, este vinovat de delictul de speculă prevăzut în § legei de sub No. 3170-1923. comisă prin faptul, că în Arad, la 22. Sept. anul 1923. lui Iris Barbura a vândut o carte de cetire cu preț de 14 lei, prin care a depășit maximum de beneficiu fixat de art. 5 a legii menționate. Pentru aceasta Judecătoria de Ocol condamnă pe acuzatul în virtutea § 9. a legei de sub. No. 3170-1923. pe lângă aplicarea § 92. C. p. (6000) șase mii lei amendă Conform art. 24 legei menționate amendă în caz de insolabilitate a condamnatului va fi înlocuită cu închisoare socotindu-se drept 50 lei amendă pe o zi de închisoare. Arad, la 18. Octomvrie 1923. Josif Zih. m. p. judecător.

Copie. Regatul România. Tribunalul Arad. Pa. No. II. 4941-1923-6. In Numele legii Tribunalul Arad ca instanță penală de apel luând în deliberare procesul pornit în contra lui Izidor Kerpel comerciant Arad, pentru delict de speculă la 28. Noemvrie 1923. a adus următoarea: Sentință: Tribunalul admite în parte apelul reformează în parte sentința primei instanțe și reduce amendă la 3000 lei. Arad, la 28. Noemvrie 1923. Hărgot, m. p. președinte. Raportor. R. Pascu. m. p.

Copie. Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II. Dosar Nr. 3462-1923. Dec. No. 354-1924. S-a luat în cercetare cauza: delict de speculă contra acuzatului Izidor Kerpel. În Numele legii Sepinge ca nefondat recursul în nulitate introdus de Izidor Kerpel în contra sentinței No. 4941. din 28. Noemvrie 1923. a Tribunalului Arad. Dată și citată în ședința publică la 4. Februarie 1924. Indiscifrabil m. p. Indiscifrabil m. p. Indiscifrabil m. p. Indiscifrabil m. p. Indiscifrabil m. p. Indiscifrabil m. p. Indiscifrabil m. p. Indiscifrabil m. p. Indiscifrabil m. p. Grețier. Indiscifrabil m. p. 5325

Férfi divatlapok nagy választékban. Ugyesintén **szabászati tankönyv és szabásminta-gyűjtemény** kapható „Sándor” hírlapirodában, Arad, Boulevardul Regina Maria No. 10. — Rudolf Mosse 9238

„Revida” és „Corgémount Watch” órák **Márkus István** Arad, Bul. Reg. Ferdinand 39. a legjobbak. — Beszerezhető minden óra- és ékszerüzletben. — Románia képviselő- vizont eladók részére

Manyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon ARAD, (uj Neuman-ház.)

Tenisz flanel 89, Divat flanellek 52, Dobl flanellek 88, Sima gyanju flanellek 79, Gyanju szövetek intézeti ruháknak 135, Covercot costum és kabát 295, Strapa szövetek férfi öltönyre 175, Spricellit angol szövetek 290, Velour kelmék női kabát 395, Dobl kelmék férfi kabát 450, Divat csikos alj kelmék 115, Divat csikos tiszta gyapjuból 165, Mintás Liberty kabát bélésnek 82, Kockás saál kendők 145, Kockás saál Hímelga 225 Lejtől és még sok itt lel nem sorolt cikkek feltűnő olcsó árban

Deutsch divatruházában ARAD, Strada Metianu (Forray ucca) 7. sz. (Lukácsy-ház.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Füdváló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerit számítjuk. — Minden szöveg díjára 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesztnek fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Levelezés.

INTELLIGENS fiatal nő, oly barátot keres, aki némileg támogatná. „Elvált asszony” című leveleket Wallinger hirdetője Arad továbbít. 15.093

Házasság.

NŐSÜLNE: Huszonkilencéves gyáros Bővebbet: Faragó, Budapest.

NŐSÜLNE: harmincegves földbirtokos. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

NŐSÜLNE: Huszonhét éves nagykereskedő. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

NŐSÜLNE: Harminckét éves főorvos. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

SLOVENSKOI dúsgazdag család férjhez adná leányát. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

GŐZMALOMTULAJDONOS férjhez adná leányát. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

ÖTMILLIO LEI vagyonnal független urhölgy férjhez menne. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

FÉRJHEZADNA fogorvos huszonegyéves leányát. Benősülés lehetséges. Bővebbet: Faragó Budapest. 749

FÉRJHEZADNA földbirtokos egyetlen leányát. Vagyon: Hatszázhold Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

NŐSÜLNE különböző koru és vallásu, vagyonu és társadalmi állásu uriember. Férjhez menendők, illetve hozzátartozók nek házasságközvetítési ügyben díjtalan felvilágosítással Faragó Irodája, Budapest, Népszínház-ucca tizenhat.

FÉRJHEZMENNE különböző koru vallásu, vagyonu urhölgy. Feltétlenül komoly nősülendő uriember bővebb felvilágosítás céljából bizalommal fordulhat Faragó irodájához. Budapest, Népszínház-ucca tizenhat. 749

HÁZASSÁGKÖZVETÍTÉSI ügyben méltóztatnék bizalommal Faragó Jenő Irodájához fordulni, Budapest Népszínház-ucca 18. Cégjelzéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. Megbízások: Romániából, Magyarországból, Sloven-skókból, Jugoszláviából. 749

JÓMEGJELENESÜ 30 éves férfi szeretne házasság céljából oly élettársat keresni, ki öt esetleg követné külföldi állásában. „Sürgős” jellegű levelet az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 5373

Alkalmazás.

PENZBESZEDŐ férfi, vagy nő óvadékkal azonnal felvétetik. Jelentkezni az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 700

PINCERTANONCOK FIZETÉSSEL FELVÉTELNEK PALKOVITSNAL, ARAD. 5398

KISZOLGALÓLEANY könnyű munkára felvétetik. Jórésu előnyben. Irítz festéküzlet Arad. 15.093

HAZVEZETŐ kisasszonynak, vagy esetleg egy magányos uriaszonnyhoz ajánlkozom. Arad, Strada Vicentiu Babes (Kiss Ernő-ucca) 20. 5393

VASALÁST vállalok otthon, vagy házhoz megyek. Szirmay Mariska Arad, Str. Dr. Ratiu 11. (Sarlót Domokos-u.) 5381

KÉT nagyobb gyermek mellé kisasszony kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5374

ICH suche eine erstklassige deutsche Erzieherin zu meinen 5 jährigen Knaben dr. Karl Weil advocat Arad, Strada Emilianescu 4. 5887

CSOMAGOLOLEANYOK és kifutófiu felvétetik. Jelentkezés vasárnap Grácia Laboratorium Arad, Piata Pestului (Hálár) 18. 10.125

FIATAL, jobb családból való leány technikai munkálatokra felvétetik Kain gyógyszerárban Arad. 10.125

KÉT iskolástiu, vagy leány teljes ellátást nyerhet uri családnál. Cim Mosse (Sándor) hirdapiróhivatalában Arad. 10.125

TANULÓ fiu és kifutó jó fizetéssel felvétetik. M. Fischer, üveg-, porcellán- és díszműáru üzletében Arad, Neuman-palota. 10.126

KIPUTÓ FIUT felvesz Páris Modelház Arad. 10.126

ÜGYES gépvartónok felvétetnek Mencer Adolf férfi ruhagyárában Arad, Strada Muresianu 10.126

TISZTESSÉGES kifutófiu és munkáseleányok felvétetnek Barthmes cukorkagyár Arad, Strada Nicu Filipescu (Flórián-ucca) 40. 5326

VILLANYSZERELŐT állandó munkára felveszek, Gáspár műszerész Arad, Str. Horia 2. 5330

EGY megbízható kifutófiu felvétetik, ki lehetőleg németül és románul tud beszélni. Schenker & Co. szállító-cég Arad 5364

JÓL FŐZŐ mindenest október elsejére keresek. Szende Arad, Strada Moise Nicoara 12. 5353

TAKARITÓNÓ felvétetik Steiner Arad, Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 37. 5354

BEJÁRÓNÉ ajánlkozik, ki főzést, takarítást vállal. Arad, Strada Remus. (Virág-ucca) 22. 5371

NAGYOBB kifutó fiu jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Vétel és eladás.

NAGY ÜSTHAZ tisztel, jó állapotban levő fehér gyermek-ágy, jutányos áron eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 900

BÖRGARNITURÁ, férfi és fiu télikabátok, complet Franklin-lexikon, 6 személyes ezüst evőeszköz, könyvszekrények, antik szekrény, tükrök, szalon, loterok, 12 személyes üveg servise, uupia ágyszerítők, gramofon, hintaszék, szőnyegek, csillárok, asztalok, kávé- és moca-csészék, fagyalt szervirozó, gyermekágy, kerti garnitura, gyümölcskések, dísztárgyak, festmények, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

GYÖNYÖRÜ ebédő perzsa és 2 kisebb perzsa eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5378

EGY Wertheim-cassa és fűszerező fiókok állvánnyal együtt eladók. Értekezni lehet Arad, Str. Metianu (Forray-ucca) 14. Házmeesternél. 5382

BETEGTOLOSZEK gummikerékkel, bőrüléssel eladó. Cim Rudolf Mosse (Sándor hirdapiróhivatalában) Arad. 10.126

EGY nagy szalon-tükör eladó. Arad, Str. Cogalniceanu (Mikes Kelemen-ucca) 11. szám. 5389

ELADÓ mozgóép, fényképezőgépek, motorgyújtók. Arad, Strada Numa Pompiliu (Kasza-ucca) 5. 5390

KOMPLETT, világos hálószoba sürgösen eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5388

BIZOMÁNYBA VESZEK complete szobaberendezéseket, butorokat darabszámra, szőnyegeket, ezüst, mü, antik, bronz és dísztárgyakat, ékszereket, festményeket, féhőneműeket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket bélyeggyűjteményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izso könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 881

NYERS borkövet vesz Irom Árnold Arad, Strada G. Alexandrescu (Bercsényi Miklós-ucca) 39. 1608

DOMBORNOMÁSU névjegyek, levélpapírok minden papírüzletben beszerezhetők. 4352

ELADÓ egy 36 HP. Höker-féle félstabil kazán. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5321

AZ ARADI Izraelita templomban, II-ik emelet I-ső sorában levő női ilés örök áron eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5346

GÖRGÓJÁRATOT (Koleráng) megvételre keres „Metan” Egyesült Gomb-, Fésű- és Keramiai-Gyárak R-T. Medias. 5366

FEHÉR gyermekágy, sportkocsi, gyermekszék eladó. Arad, Str. Teiu Doamne (Tél-ucca) 15. 5358

KOVÁCSSZERSZÁM, kerékpár, Madarat 230. szám alatt eladó. Bővebb felvilágosítás Aradon Strada Ghiha Birta (Varjassy József-ucca) 2. szám alatt nyerhető. 5357

VASPRÉS, alig használt, fémpari gyártmány, eladó. Arad, Strada Vasilie Pa-gubá 46. 5355

GABONA-DARÁLÓK, malomkövek, szita-selyem, szíjjak, olajok gyári áron Kovács Soma Társánál Aradon. 5376

NYOLC H. P. szürke, magyar állami cséplőgarnitura, magánjáró, eladó. Kabát János Pecica-Maghiara (Magyar-Pécska) Templom-ucca 155. 5372

DYNAMO 120 Volt, 15 Amp. márványkapcsolótáblával eladó. Horváth Arad, Str. Mocioni 7. (Orczy-ucca.) 5370

KARLSBADI porcellán áruk megérkeztek, legolcsóbban árusítom. Hajek utóda Arad, Strada Metianu. 5375

MUZSAY-nál Aradon
gummikabát... Lei 960.—
double raglán „ 2450.—
téli felöltő ... „ 2250.—
4941

Öltöny, kabát, raglán, kosztim és ruha szövetek a legolcsóbb árban
WEISZ ARMIN
divatruházában Arad, Piata A. Ianou 18. (Szabadság-tér).

Reubigant és Cotty-féle piperecikkek érkeztek olcsó árban.
Oja cikkek raktáron.
Mindenféle márkás áru legolcsóbban beszerzési torrása. „GRACIA” piperecikkek főelárusító helye nagyban és kicsinyben. Parfümök, kölni vizek, adjustálva és ki-mérve, kicsinyben és nagyban a legolcsóbban kaphatók a
„Kigyó” nagyürogeriában, Arad, (Andrényi ház.) 900f
Rudolf Mosse 7000.

A t. hölgyközönség b. tudomására adom, hogy:
gyermekruha műtermemet női szabósággal kibővíttem.
Műhelyemben elsőrendű angol szabász vezetése mellett a legjobb szabásu costumök, köppenyek, és ruhák készülnek. A leg-ujabb angol és franciá divatlapok megérkeztek.
Kérem b. látogatásukat és vagyok teljes tisztelettel: 5352
Deutsch Anna,
Arad, Str. Alexandri 1. (Salaoz-ucca).

I. Váradi női szabó-salon, Arad, Str. Russu Sirtianu 3. (Aulich Lajos-ucca) készít a legújabb angol- és francia modellek szerint sport-, uccai- és estélyi ruhákat. 516

Házasajándékok, dísztárgyak, órák, briliáns és aranyárak legolcsóbban beszerezhetők: „CASA DE CEASURI SI BIJUTERIE” (-) FEINER, Arad, Strada Bratianu No. 3. (-)